

BYGDESPILLET

Kommunal informasjonsavis for Nannestad

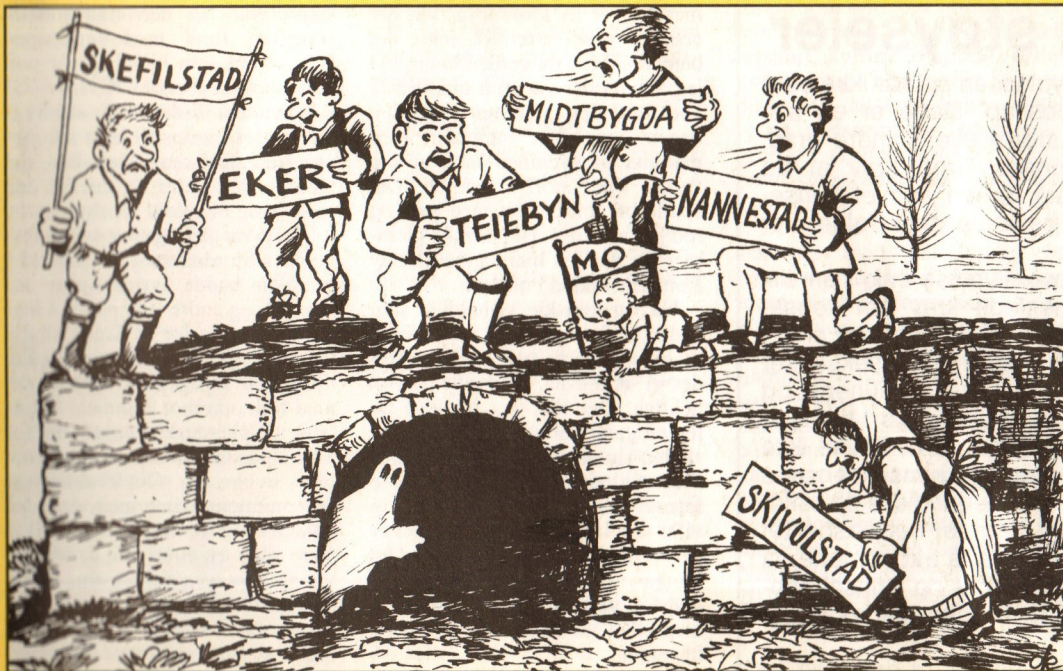
NUMMER 2

23. ÅRGANG

JUNI 1996

Utgiver: Nannestad kommune

Hva skal Nannestad sentrum hete?

Siden den kommunale navnekomiteen i vinter presenterte sitt forslag til navn på Nannestad sentrum, har diskusjonens bølger gått

høyt i bygda. En avgjørelse i navnespørsmålet er utsatt til høsten.

Tegning: Ole Kjønstad

Bygda samlet i to vannriker

Vannhistorisk da representanter fra Nannestad vannverk og bygdas private vannverk undertegnet en avtale om fremtidig vannsamarbeide.

Siste dag i april ble Nannestad samlet til to vannriker. Da ble en avtale om vannsamarbeid undertegnet av Nannestad vannverk og de private vannverkene i Nannestad og Maura. Dermed er en årelang strid om bygdas fremtidige

vannforsyning bragt i havn. Vannkilde blir Bjertnessjøen/Råsjøen- vassdraget, og det er det felles vannverket mellom Ullensaker og Nannestad, UNIVANN, som skal levere vann fra nybygd renseanlegg ved Sjunken. **ROB**

LITT AV INNHALDET

Om hjem
og hage

Minneplakett
avduket

Krigshistorie
registreres

Bygdeutvikling

På Galdhø-
piggen

Helsesjef
mot støy

Om kølbrenning

«Nannestad-
huldra»

Bo- og service-
senter

Bra kirke-besøk

Utvidet info-
senter

OG MYE ANNET

«BYGDESPEILET»

Kommunal informasjonsavis for Nannestad
Utkommer 4 ganger årlig – opplag: 3 300.

Ansvarlig redaksjonsutvalg:
Magnar Haraldsen, Per Inge Steien,
Marita Andersen, Svein Erik Kopperud,
Vivi Lindholm

Sekretariat: Kulturkontoret

Faglig leder: Reidar Otto Brovold.

Redaksjonen avsluttet 10. mai 1996.

Sats og trykk: AS Eidsvold Blad.

En foreløpig støyseier

Flystøyen fra den nye hovedflyplassen opptar ikke bare Gardermoenes nærmeste naboskap. Dette er en sak som vil berøre hele bygda i større eller mindre grad. Det har derfor vært kommunens klare krav at de ansvarlige utbyggerne skal stå for en samlet konsekvensutredning for støyens helsemessige følger for bygdefolket.

Nå var imidlertid ikke Oslo Hovedflyplass enig i en slik utredning, og påklaget Nannestads krav om konsekvensutredning. Fylkesmannen har nå sagt seg enig i kommunens krav om at de helsemessige konsekvenser av støyen skal utredes. Dette betyr at kommunens, og da i første rekke helsesjefens, arbeide har ført til resultater. Samtidig er dette en indikasjon på at OHAS ikke tidligere har utredet de helsemessige konsekvensene godt nok. Paradoksalt nok var det de juridiske spissfindigheter som måtte tøyes svært langt før helseaspektet fikk gjennomslag. Neste post er nå å få økonomene på banen for å fortelle hvilket samfunns- og driftsøkonomiske resultater det vil ha om flyplassen holdes nattåpen.

I klartekst betyr Fylkesmannens vedtak at den enkelte kommune ved helsemyndighetene har fått den vektorett som er savnet fra Luftfartsverkets side. Hvilket vil si at kommunen kan pålegge Luftfartsverket en videre utredning på bakgrunn av helsefaglige kriterier, dersom en ikke er fornøyd med det arbeidet som presenteres.

I mange problemstillinger kan det se ut som om bygdefolket rundt Gardermoen og kommunene kjemper mot vindmøller i utbyggingsprosessen for Gardermoen. Det resultatet som her foreløpig foreligger viser at det likevel nytter, om noen virkelig står på.

Det har helsesjef Ørn Terje Foss gjort i denne saken!

ROB

Et godt eldretilbud

Et klarsignal om bygging av et bo- og servicesenter i tilknytning til Sykehjemmet er nå gitt. Dette blir et nytt tilbud til eldre og syke innen bygda. Senteret vil utgjøre en boform som kan sies å ligge mellom trygdebolig og sykehjemsplass. Her vil det bli plass for 20 boligenheter, med et tilhørende servicesenter der mange av beboernes daglige behov kan bli dekket. I likhet med i trygdeboligene, vil ektepar kunne bo sammen i bosenterets leiligheter.

Det er blitt hevdet at boligene i senteret blir dyre for såvel de som skal bo der som for kommunen. Her tas ikke standpunkt for eller imot kostnadene. Bare at bo- og servicesenteret skal hilses velkommen!

ROB

Gode minner fra barndommens bygd

Å være født i 1926, barn i de harde 30-årene og tenåring i krigstidens Norge, da skulle vel overskriften tilsi noe annet. Men dette til tross, føler jeg meg idag privilegert som fikk vokse opp på landet i et trygt og godt hjem sammen med mor, far og søsken.

Jeg er takknemlig for å få vokse opp i en tid da det ikke var en selvfølge å få alt det man pekte på. Det var således ikke til hver jul og 17. mai det var ny kjole å få. Var det noen å "arve" etter, så måtte det benyttes. Men du verden hvor glad jeg var da det var min tur til å få noe nytt! Jeg glemmer ikke den dagen jeg gikk sammen med mamma til sydamen med et lite stykke blått stoff i pakken. Det skulle bli foldeskjørt med vest og rød fløyelsbluse. Heller ikke glemmer jeg den 17. mai da jeg fikk ny Romeriksbunad i blåtøy!

Nå var kanskje vi heldige som hadde en far som alltid var i arbeid og en mor som sydde og strikket det vi skulle ha. Ikke alle var så heldige. Det fikk jeg oppleve da jeg en gang i annen klasse gikk til skolen sammen med en venninde. Plutselig sier hun at hun måtte levere lappen til han Johan. Jeg ville vite hva dette var. - Jo det er det vi handler for, sa venninden. Tankene mine gikk til fattigkassa. Aldri i verden om noen skal få meg til å gå dit, både tenkte og håpet jeg.

Jeg tenker nå i ettertid på barndomstiden og den tryggheten vi hadde. Bare det å komme hjem fra skolen etter lang skoleveg og da ha en mamma som tok imot oss. Eller etter en dag på ski og så stivfrosne at vi knap kunne få av oss støvler og "puttis". Da var det godt

å ha kjærlige hender som tok imot oss. Kanskje kunne det også vanke en overraskelse med nystekte vafler og kakao!

Så var det festdagen 17. mai, som ble arrangert på omgang blant skolene. Først var alle i kirken, så til Finstad, Løken eller Slattum skoler. Der var det sekkeløp, potetløp og mye annet. Var det fint vær, samlet familiene seg rundt på ulltepper for å innta medbragte smørebrød fra den tradisjonelle skoeken foret med smørpapir. Noe så fint som kjølebag var nok ikke oppfunnet enda!

Så var det skidagen, da alle bygdaskoler møttes til dyst i hopp- og slalåmbakken. Der ble det kjempet om heder og ære for den enkelte og til skjold for skolen.

Årlig var det også et svømmestevne i Stordammen. I lang tid i forveien hadde ivrige sjeler fra Åsen IL og andre stått på for å legge alt til rette for at dagen skulle bli så vellykket som mulig. Fra tidlig om morgenen myldret det med folk opp mot dammen. Familiene plasserte seg rundt om for å heie på sine favoritter, eller bare for å hygge seg. Om kvelden var det premieutdeling med dans på "Sletta". Vi barna fikk lov til å være med en liten stund. Mange var det nok som her tok sine første dansetrinn. Når vi så motvillig måtte vende nesene hjemover med lyden av trekkspilltoner i det fjærne, var det etter tidens krav å ha opplevd en morsom dag!

Dette var litt mimring over de utallige minner som dukker frem om en svunnen og lykkelig tid i min barndoms bygd, Nannestad!

J.R.K.

- Velkommen til Preståsen!

Fra høsten av skal elevene ved Eker skole overføres til Preståsen skole, som for anledningen er blitt betydelig utbygd. Tredjeklassen ved Eker ville gjerne se hvorledes deres nye skole blir seende ut, og de avla derfor sin nye skole et kort besøk. Her ble de godt mottatt av både lærere og elevene, som viste sine nye venner rundt i nybygget. I tillegg stilte avdelingsingeniør Egil Engelstad fra kommunens tekniske etat opp og orienterte om skolebygget. Her er det tredjeklassen fra Eker som blir ønsket velkommen til sin nye skole av tilsvarende klasse ved Preståsen. **ROB**

Søkelyset på den lokale psykiaritjenesten

Psykiske problemer har gjennom tidene vært mer eller mindre tabu å snakke om. Mange fordommer og mye uvitenhet har rådet, noe det delvis også gjør idag.

Men dette er i ferd med å endre seg. Kjendiser står fram og beretter om sine opplevelser, "Mental Helse" har drevet med forebyggende og rehabiliterende arbeide og departementet har de siste fem årene hatt forsøksprosjekter i flere fylker. En kan nok si at psykiatrien de siste årene har stått i fokus.

KOMMUNALE TILTAK

Helse- og sosialdepartementet har bevilget midler som skal hjelpe kommunene med å bygge ut tilbudet til psykiatiske pasienter/psykisk lidende mennesker. De store institusjonene bygges ned, og tilbudene i kommu-

nene skal tilsvarende bygges opp. Det skal i størst mulig grad være mulig å bo hjemme og få et godt behandlingstilbud. Fagkunnskapen og tilgjengeligheten må økes. Som et ledd i denne opprustingen har Nannestad kommune hatt sin psykiatiske sykepleier fra august 1995.

Helse- og sosialsektoren har opprettet psykiatiske team som også har med en fra psykiatrisk poliklinikk på Jessheim. I dette teamet kan kompliserte saker tas opp i en helhetlig sammenheng, slik at det er mulig å hjelpe best mulig. Pasientene kan møte i teamet, de får selv legge frem sin sak og de er med på løsningsopplegget.

ANSVARSGRUPPE

En ansvarsgruppe av fagfolk og pasient arbeider videre for å legge planer fremover. Det er forøvrig en forutsetning at pasienten selv er med i sin egen livsprosess. Aktuelle spørsmål kan

være om bolig, sosialhjelp, trygd, attføring, tilpasset arbeids- eller aktivitetstilbud, støttekontakt, hjemmehjelp, hjemmesykepleie, lege og spesialisthjelp. Når pasienten erkjenner at han/henne har et hjelpebehov, og ønsker hjelp, er det nå gode muligheter innen kommunen.

AKTIVITETSTILBUD

Et aktivitetstilbud er under oppbygging, og sidebygningen ved Alderspensjonatet er stilt til disposisjon for de psykiatiske tjenester. Håpet er å få igang et tilbud som omfatter hobbyaktiviteter etter eget ønske, sosialt fellesskap, kulturelle tilbud, felles måltider og matlaging. Ut over dette kan det etter behov settes igang angstgrupper, pårørende-grupper, grupper for skilte/separerte, sorggrupper og selvhjelpsgrupper.

Det jobbes i helse- og sosialsektoren med kartlegging av behov og utarbeidelse av en psykiatriplan for kommunen. Denne skal være ferdig innen årets utgang. Her skal registreres hva kommunen har av tilbud og hva som er ønsket. Her er det ønsket kontakt med pasienter og deres pårørende. Aktuelle spørsmål kan være hva som oppleves som problematisk og hva er ønskelig av hjelpetilbud. Alle ideer har interesse, og disse kan sendes til Nannestads helseetat, Boks 63, 2030 Nannestad, merket "Psykiatriplan".

KONTAKT OG TILBUD

Folk som ønsker kontakt med psykiatrisk sykepleier kan ta kontakt og gjøre avtale om time eller hjemmebesøk. Kontakt kan også formidles gjennom helse- og sosialsektoren eller andre etater. Venner eller familie kan ta kontakt direkte. Dette kan gjelde råd og veiledning i en vanskelig situasjon.

Psykiatrisk sykepleier kan tilby støttesamtaler i begrensede tidsrom, kriser og lignende, eller over lengre perioder, dersom det

Psykiatrisk sykepleier Ingrid S. Melby.

er et behov. De som kan må møte på kontoret, andre kan få hjemmebesøk. Tjenestene er så langt gratis. Det kan også gis hjelp til riktig inntak av medisiner forordnet av lege.

Psykiatrisk sykepleier kan videre samarbeide ved såvel innleggelse som utskrivelse ved psykiatrisk institusjon, slik at overgang kan følges opp begge veier. Det gis også hjelp til "opp-rydding" rundt pasientens økonomi, skatt, bolig, familiekontakt. Ved dette kan en livssituasjon komme inn i mer ordnede forhold. Sykepleieren gir i tillegg støtte for at vedkommende skal kunne komme inn i lokale aktiviteter, og det gis tilbud om deltakelse i sykehjemmets dager eller Aktiviteten ved Alderspensjonatet. Ytterligere opplysninger om andre tilbud, eksempelvis familierådgiving og råd og hjelp til å nå behandling- og hjelpeapparatet kan gis.

Psykiatrisk sykepleier Irene S. Melby har kontor på Sykehjemmet fra mandag til og med torsdag mellom kl 0830 og 1600, telefon 63 99 75 30.

ROB

Foreningen "Mental Helse"

Foreningen Mental Helse har lokallag i mange kommuner. Disse gjør mye frivillig og godt arbeide for å støtte mennesker med psykiske lidelser. Men i Nannestad finnes ikke slik forening, noe som kunne trenges. Psykiatrisk sykepleier sier seg villig til å være med på oppstart av en slik forening om noen frivillige kunne tenke seg å etablere et slikt støttearbeid.

Psykiatrisk sykepleier presiserer at på grunn av taushetsplikt får

hun ikke automatisk rede på hvem som er hjelpetrengende. Derfor er det fint om enkeltpersoner henvender seg direkte til henne eller går via hjelpeapparatet for å få kontakt. På den måten kan helsesektoren gå inn med hjelp for å gjøre livet lettere for den som har det vanskelig på grunn av psykiske lidelser. - Det er bedre å be om hjelp tidlig enn når alt har rast sammen, sier psykiatrisk sykepleier Irene S. Melby!

ROB

Omsorg for medmennesker

- Naboer, venner og familie som kjenner noen med psykiske problemer kan gjøre en utmerket jobb ved å dra på besøk, lytte til problemene, gi kontakt og å stille spørsmål for å se problemet fra flere sider, sier psykiatrisk sykepleier Irene S. Melby.

Ved slike besøk kan ofte den som har problemet selv finne sin løsning på det. En skal være klar over at isolasjon, angst og ensomhet gjør livet vanskeligere for folk flest. Å være oppriktig og ekte i slike samtaler gir trygghet.

FAMILIESTØTTE

- Familien har ofte blitt

avvist i psykiatrien, noe som er på vei ut. Familien er den som kjenner pasienten best og som vet når det er forandringer på gang. Både familien og pasienten kan trenge hjelp og omsorg i vanskelige situasjoner, og pårørendegrupper kan også være god hjelp for mange, sier Irene Melby.

Psykisk lidende mennesker og psykiatiske pasienter er ofte en taus gruppe som ikke stiller så store krav. I Nannestad er det ikke organiserte grupper eller pårørendegrupper som står frem. Dette kan sikkert være en utfordring for fremtiden. - Nå er det det psykisk lidendes tur til å komme til syne i samfunnet. La oss lytte til dem, sier psykiatrisk sykepleier Irene S. Melby.

ROB

NAVAS får dekket tap

Kommunestyret har enstemmig vedtatt å dekke tap og å styrke aksjekapitalen til Nannestad vannverk for 1 286 561 kroner.

For finansiering av overføringene til vannverket søker kommunen Fylkesmannen om dispensasjon fra regelen om bruk av tidligere års overskudd med 1 099 149 kroner. Restbeløpet på 187 412 kroner finansieres ved omdisponering av ubrukte lånemidler.

I beløpet på 1 286 561 kroner inngår 800 000 kroner som styrking av aksjekapitalen i Nannestad vannverk A/S. De øvrige 486 561 kronene går til å dekke tap som er oppstått som en følge av at kommunens hovedvannplan ble endret, og dermed også vannkilden.

ROB

«Nannestadhuldra» - en lysbildepresentasjon av Nannestad

De fleste vet at huldra er en skapning som eksisterer. Mange har møtt henne, og enda flere kunne nok tenke seg å stifte nærmere bekjentskap med dette vakre vesenet, som trives best i de store skoger. Flere av skogens folk, gjerne de som har levd langt og lenge, kan berette om sine møter med huldra. Om sommerlige netter da hun danset på setervollen, om hvor vakker hun er, om hennes stillferdige sang, og også om at hun kan gjøre sine pek ovenfor både mennesker og buskap.

Slik heter det i innledningen til en lysbildefserie som er laget om Nannestad. Den viser små glimt av bygda på kryss og tvers, litt fra bygdas næringsliv og hva nannestadsokningene foretar seg til både hverdags og fest. Serien legger vekt på hvorledes bygdefolket bor og hvilke muligheter som byr seg for å utnytte fritiden. Ikke minst presenteres bilder fra en variert og frodig natur, både i de store skoger i vest og nord og nede i bygda.

Serien er lagt opp som en reise gjennom bygda, der blant annet kjente steder blir vist. Men for å gjøre serien litt mere interessant, arter det hele seg som en jakt for å finne Nannestadhuldra. Gjennom rundreisen får en av og til små glimt som gir hint om at vi er på rett vei for å finne huldra. Til slutt dukker hun da også opp ved

Råsjøens breidd, langt inne på Romeriksåsen.

Bildene er for det meste tatt sommeren 1995. Totalt består serien av 200 bilder. Ide, produksjon og manuskript er av ROB, mens tale og musikk er lagt på i Yri Studio. Forteller i serien er Arne Saga, og hovedpersonen Huldra er Mette Lise Carlsen fra Åsgreina. Ellers medvirker blant andre Svein Erik Kopperud. Tegninger er ved Ole Kjønstad og skulpturene er laget av Skule Waksvik.

Serien presenteres nå som lysbilder. En videoutgave er under utarbeidelse. Lysbildefserien er allerede kjørt i diverse sammenkomster og flere står på venteliste. Når videofilm foreligger er det meningen at denne skal kunne lånes ut til de som ønsker det.

ROB

Hva har så huldra å gjøre med en lysbildefserie om Nannestad? Jo, her kommer dette med tilfeldighetene inn i bildet. For nemlig, da vi hadde bestemt oss for å lage en slik serie om bygda vår, ville vi forsøke å samle såvel tanke som energi til prosjektet. At vi her søkte skogens ro i vakre idyller i bygdas vestre skogsområder, var ikke mer enn naturlig.

"Nannestadhuldra" Mette Lise Carlsen tar avskjed med følgesvennen Arne Saga etter rundturen der bygda Nannestad blir presentert.

Endelig hjemme igjen!

Barna og de ansatte i Holter barnehage var glade for å kunne flytte tilbake dit de hører hjemme.

Gleden var stor da barna og de ansatte i Holter barnehage midt i mars kunne returnere til sitt rette sted å være. Siden 2. januar i år har barnehagens ene av to avdelinger med 20 barn holdt til i Løken skole. Dette var også et bra sted, men ikke noe er som sin egen barnehage.

Grunnen til at de måtte flytte

fra egen barnehage var at et vannrør i sprengkulda sprang lekk, noe som førte til store ødeleggelser. Tilbakekomsten ble behørig markert, blant annet med et stort karneval. Her er det de fint utklede barna og ansatte som feirer begivenheten, med påfølgende sang, lek, pølser og brus.

ROB

Kommunene presenterer seg

Kommunene på Øvre Romerike har fått tilbud om permanent utstillingplass på Fornebu frem til Gardermoen åpner i oktober 1998.

Representanter fra kommunene Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Nes og Ullensaker deltok i november i en todagers informasjonsstand i forbindelse med et seminar for ansatte i Braathens SAFE. Interessen for denne informasjonen var såvidt stor at de som deltok fra kommunene anbefalte at en mer permanent utstilling på Fornebu bør etableres som et viktig satsingsområde frem til flyplassåpningen på Gardermoen.

Kommunene har fått løfte om to utstillingplasser. Den ene i hovedkantinen for ansatte, som er spise- og møteplass for nærmere 6 000 personer ansatt innen politi, toll, catering og flyselskapene. Her er det foreslått å bygge opp en utstillingplass på 25 kvm.

Det andre alternativet for utstillingplass er møterommet til Luftfartsverket, der nærmere 300 ansatte har sine møter. Her foreslås en ubemannet utstilling for romerikskommunene.

Det anses som viktig å kunne presentere regionen Øvre Romerike mest mulig samlet. Av ønskede utstillingsobjekt nevnes avstandsmarkeringer til hovedstadsområ-

det, hva kommunene kan by på av oppvekstvilkår, muligheter for friluftsliv og tilgang på tomter. I tillegg til fellespresentasjoner antydtes også at hver enkelt kommune skal kunne ha sin presentasjon hvor de kan legge vekt på sitt særpreget.

For betjening av Øvre Romerikes stand kan enten en person ansettes på heltid, eller at standen blir betjent med innleid hjelp for enkelte av ukens dager. Det kan også tenkes at bemanningen går på omgang blant de deltakende kommunene, noe som blir anbefalt av gruppen som har arbeidet med dette prosjektet. Videre anbefales at standen blir betjent to dager ukentlig til å begynne med, og at dette senere økes.

Å drive standen på Fornebu vil koste 145 000 kroner pluss mva. I tillegg kommer lønninger til ansatte og utgifter til fremstilling av eget materiell. Det er søkt Akershus fylke om å få dekket en tredjedel av utgiftene. For kommunene på Øvre Romerike antydtes at de resterende utgiftene dekkes likt.

ROB

Anleggsarbeidene for rullebane vest er igang

Anleggsarbeidene for den vestre rullebanen på Gardermoen startet opp i mai måned, og disse vil pågå frem til høsten 1997. Det foregår her store massetransporter syd, øst og nord for nåværende rullebane.

Ellers pågår nå svært mye av anleggsarbeidene i området rundt den nye ekspedisjonsbygningen.

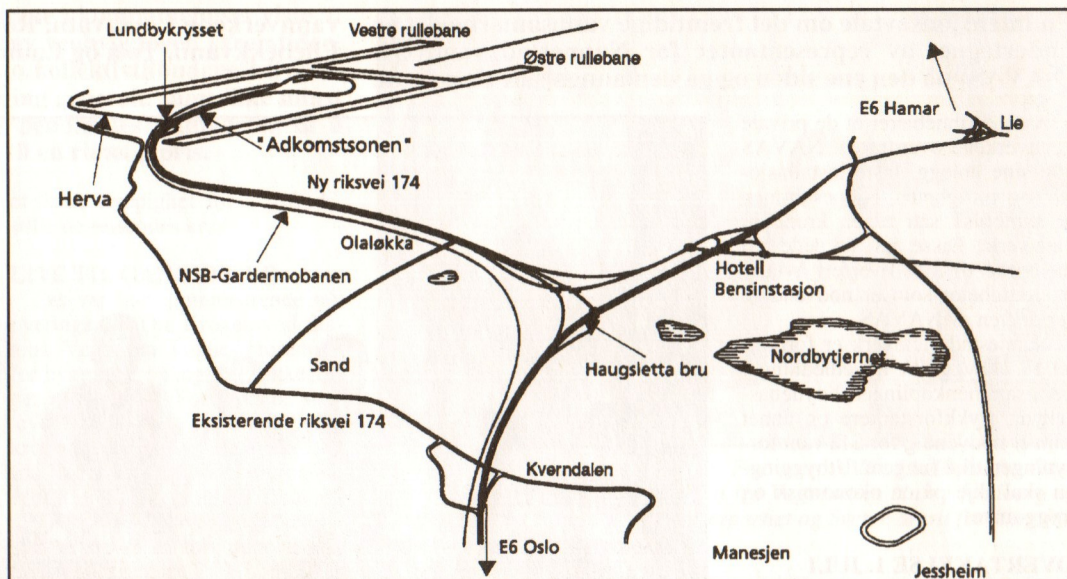
RULLEBANE ØST

Anleggsområdet for østre rullebane strekker seg fra den nye Riksveg 174 og fire km nordover i et 500 meter bredt belte. Arbeidet ble startet i juli ifjor, og det har hittil bestått vesentlig i flytting av masser. I tillegg skal det foretas vann- og avløpsarbeider og legging av betong- og asfaltdækker. Gjennom 1996 og 1997 vil det bli arbeidet med betongfundamenter og montering av innflygingslysene. De store flatene utenom selve banene vil bli tilsådd i løpet av forsommeren.

Garderfjellet er i ferd med å gå over i historien. Spenningsarbeider foregår 2-3 ganger ukentlig, enten kl 1000 eller 1400. Dette vil fortsette frem til høsten 1997.

ADKOMSTSONEN

Anleggsarbeidet i adkomstsonen langs Nyvegen syd for den nye terminalbygningen startet ifjor sommer. Til nå har dette arbeidet bestått hovedsakelig av masseflytting og oppfylling av nye vegger. I det samme området skal Statens Vegvesen bygge

Slik vil vegsystemene se ut i området syd og vest for hovedflyplassen.

fem bruer. Arbeidet med jernbaneskjæringa, parkeringshuset og nye veier pågår på begge sider av adkomstsonen. I I I mai har asfaltering av de nye vegene i dette området startet.

Fjerning av vegetasjonsmasser for jernbanetraseen ved tidligere Lyngvegen har også startet opp. Det samme har det omfattende arbeidet med transport av stein til jernbanetraseen. Dette blir svært mange billasser, og NSB Gardermobanen ønsker å kunne ta i bruk den nye Riksveg 174 til denne transporten før veien blir åpnet.

VEGSYSTEMENE

Den nye veien fra Kverndalen

til Herva blir åpnet i begynnelsen av august måned. For å få plass til Gardermobanens spor må Kverndalsbrua forlenges, og dette betyr at Gardermovegen ved Kverndalen blir stengt i tiden fra 5. august til 20. desember. For at blant annet nannestadtrafikken skal komme til Jessheim må bilistene i denne perioden kjøre opp til rundkjøringa ved Herva og ny Riksveg 174 til E6. En annen mulighet er å kjøre om Sand og ta Vilbergvegen til Lie.

Ved Furusmo blir det viltkrøying av Riksveg 174 ved tre tunneler. Den nye vegstrekningen fra Herva til Lilleplassen på Sør-Gardermoen blir åpnet 15. oktober. Dette blir en tofelts veg, med belysning, adkomstveger og gang/sykkelveg.

Etter åpning av den nye Riksveg 174 blir av- og påkjøringsrampene til E6 i Kverndalen fjernet. Deretter blir det klart for firefelts E6 gjennom Kverndalen i slutten av september.

Reguleringsplaner for vegsystemene til den nye Gardermoen flystasjon er nå vedtatt. Hovedadkomsten fra øst vil følge Blikkvegen, gå nordover langs østre rullebane og videre vestover til flystasjonen. Fra vest blir adkomsten fra Riksveg 120 i

Moreppen og videre langs Gardermobanens trase frem til flystasjonen. Vegarbeidene forventes å være klar i slutten av august.

SPØRSMÅL

De som ønsker svar på spørsmål i forbindelse med Gardermoutbyggingen kan ringe Oslo Hovedflyplass tlf 63 94 56 00. OHAS har også åpnet en såkalt grønn linje med nummer 800 8 1998. Hit kan alle ringe for spørsmål, klager og generell informasjon.

Telefon til NSB Gardermobanen er 63 94 58 66.

Vegvesenets anleggskontor på Sand har telefonnummer 63 94 48 00. Her svarer byggeleder Ottar Langhaug på spørsmål vedrørende bruarbeider, stengningen av Kverndalen og riving av bru ved Hovimoen. Byggeleder Kjetil Eggan Andresen svarer på spørsmål om E6 og ny Riksveg 174. Byggeleder Dag Ivar Myrene svarer på spørsmål om arbeidet i adkomstsonen til hovedflyplassen.

I Forsvaret kan det tas kontakt med informasjonskonsulent Jan Ole Enlid, Forsvarets bygnings-tjeneste Gardermoen, telefon 63 94 30 35. **ROB**

Tvungen tømning av septiktanker

I samsvar med forskrift om tømning av slamavskiller, fastsatt av kommunestyret 29.4.85, med endring 11.4. 88, vil det i uke 17 bli igangsatt tømning av septiktanker.

Tømning starter i Holter ved grensen mot Gjerdrum. Hele Holterområdet tømmes, videre nordover langs Åsvegen til vegkryss ved Langerud og langs Riksveg 120 til Hombles med tiliggende sideveger.

Videre tømmes Sandsnesseter. På grunn av endring/justering av tømmezonene vil også en del eiendommer sydover langs Riksveg 120 i Stensgård og Moreppenområdet bli tømt i år. Disse vil ikke bli fakturert for denne tømningen.

Fritidsbebyggelse og eiendommer uten toalett tilknyttet

slamavskilleren, som tømmes hvert tredje år, tømmes i hele kommunen. Eiendommer i Holter, Åsgreina og Maura som er tilknyttet offentlig avløpsnett, men fortsatt har septiktank, tømmes også innværende år.

Tømning blir utført av kommunen med kommunens avvaningsbil.

Eieren av septiktank plikter å sørge for at kumlokk er tilgjengelig, det vil si at jord, snø, is og lignende må være fjernet før tømning foretas.

Tanken skal tømmes helt og besiktiges. Ved feil vil nødvendige pålegg og veiledning om utbedring bli gitt. Gebyr for tømning blir innkrevet av kommunekassereren i henhold til fastsatt regulativ.

Teknisk sjef

"Sentrumsgården" reguleres

Kommunestyret har enstemmig godkjent den foreliggende reguleringsplan for "Sentrumsgården" i Maura. Dette under forbehold av at det arealet som er avsatt for gjenvinningscontainere må gjøres større, og at containerne må kunne betjenes fra et offentlig trafikkområde.

Bakgrunnen for at dette området nå blir regulert er et privat regule-

ringsforslag, der det fremgår at det er ønskelig med et større tilbygg til "Sentrumsgården". Planen legger forholdene til rette for utbygging og bruk av dette sentrale området i Maura som forretningsstrøk i et landlig sentrum. Veger er tatt med i den utstrekning det er nødvendig for å regulere adkomsten.

ROB

Endelig enighet om bygdas vannforsyning!

En intensjonsavtale om det fremtidige vannsamarbeidet er undertegnet av representanter for Nannestad vannverk (NAVAS) på den ene siden og på den annen side de private

vannverkene Løysavatn, Rotuvatn, Honavatn, Vikkevann, Ellebekkvann, Tøla og Laumb.

Avtalen innebærer at de private vannverkene overdrar til NAVAS alle sine anlegg, faste installasjoner og rettigheter. Kjøpesummen er symbolsk satt til en krone pr vannverk. Disse på sin side vil medvirke til å få overført avtaler og rettigheter som er nødvendige for driften av NAVAS.

Nannestad vannverk er forpliktet til å bygge ut hovedledningsnett, sammenkoblinger, høydebassenger, trykkforstærkere og annet som er nødvendig for å få vannforsyningen til å fungere. Utbyggingen skal skje på en økonomisk og trygg måte.

OVERTAKELSE 1. JULI

Etter avtalen overtar NAVAS ansvaret for vannforsyningen fra 1. juli i år. Tidsrommet fra det interkommunale selskapet UNIVANN er leveringsdyktig til denne tiden betraktes som en innkjørsperiode.

Kommunen velger fire av styremedlemmene i NAVAS etter forslag fra vannverkene. Representanter fra vannverkene velges for perioden 1996 - 98. De enkelte vannverkene økonomiske forpliktelser, gjeld eller likvider, er ikke omfattet av avtalen.

ENDELIG LØSNING

Med denne avtalen ser det ut til at en langvarig vanndebatt i Nannestad går mot sin slutt. Flere vannkilder har gjennom årene vært lansert, blant disse Leiravassdraget og grunnvann. Det som virkelig satte press på valget av vannkilde var nok Gardermoutbyggingen, der det settes nye krav til såvel kvalitet som kapasitet.

Nannestad vannverk inngår i det

Fra undertegningen av intensjonsavtalen om vannsamarbeid i Nannestad. Til venstre foran styreleder i NAVAS, Karl Henrik Laache, Mads Bakken fra Løysavatn og ordfører Hans Fr. Bang. Bak Egil Bjerke fra Honavann, Vidar Jahr fra Laumb vannverk, Erik Vollaag fra Tøla vannverk, vannverkssjef Arne Kristiansen, medlem i forhandlingsutvalget Per Ramsli, Arne Fjellheim fra Ellebekkvann, Leif Engelstad fra Rotuvann og Rune Granås fra Vikkevann.

interkommunale vannverket UNIVANN, sammen med Ullensaker. Vannkilde blir Bjertnessjøen/Råsjøen, og et større rensenanlegg er under bygging ved Sjunken.

FORNØYD

- Et langt og møysommelig arbeide både i de private vannverkene, Nannestad vannverk og kommunen har ført frem til en god

intensjonsavtale som er godtatt av alle parter. Jeg er på innbyggernes vegne glad for at vi nå får et drikkevann i Nannestad som tilfredsstillende de gjeldende krav. En god del detaljarbeide gjenstår, men det ser ut til at NAVAS-vann skal komme i kranene midtsommers, sier ordfører Hans Fredrik Bang, som sammen med Per Ramsli, Karl Henrik Laache og Olav Lang-

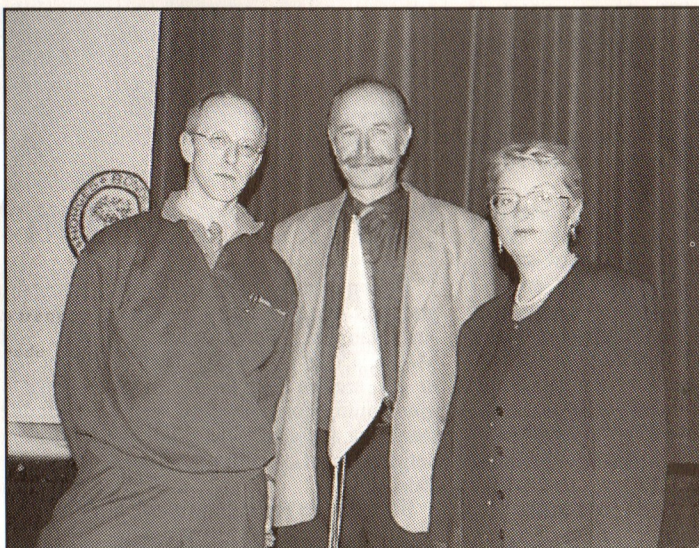
ørgen har utgjort forhandlingsutvalget mellom kommunen og de private vannverkene.

Med denne undertegnelsen går styreformann Karl Henrik Laache og medlem Olav Langørgen ut av styret i NAVAS. Nye i styret er Jon Eide og Morten Opsahl, mens tidligere nestleder Harry Lindberg rykker opp som leder av styret i Nannestad vannverk. **ROB**

Akershus bondelag i Nannestad

Akershus bondelag hadde i mars sitt årsmøte i kommunehuset, med god deltakelse fra de lokale bondelagene i fylket. Årsmøtet ble hilst velkommen til Nannestad av ordfører Hans Fredrik Bang og leder av Nannestad bondelag, Karl Henrik Laache. Hovedtalere i møtet var leder av Akershus bondelag, Hans Ellef Wettre, og første nestleder i Norges Bondelag, Kirsten Ingjerd Værdal. Her blir Wettre og Værdal hilst velkommen til Nannestad av Karl Henrik Laache.

ROB

Utvidet prosjektgruppe

Kommunestyret har vedtatt at prosjektgruppa for utvidelse og reahabilitering av Maura skole skal utvides med en foreldrerepresentant og en til-litsvalgt.

Fra før består gruppa av Arnold Ruud, John Wilberg og Kjell Berglund. Mandatet er å lage et forprosjekt som grunnlag for utforming av nybygg og rehabilitering av Maura skole. Gruppas resultat skal fremlegges for videre politisk behandling innen 1. november i år. Med i sine vurderinger skal gruppa også anbefale løsninger for skolens utearealer, det vil si trafikk-løsninger, plassering av barnehage og tilslutning til lokale gang- og sykkelveger. Det forutsettes i hele arbeidet at det skal være et nært samarbeid med brukerne. I kommunestyret var det uenighet om hvilken status gruppas to nye medlemmer skulle få. Vedtaket ble imidlertid at disse skal ha observatørstatus uten stemmerett. **ROB**

Nannestadsokningene er opptatt av veger

Nannestad Arbeiderpartis kafemøte i kommunehuset viste at bygdefolket er svært så opptatt av vegbyggingen i fremtiden. På programmet i dette møtet sto kollektivtilbudene i bygda, gang- og sykkelveger, vegutbygging generelt, samt ikke minst den kommende Riksveg 35 og pendlernes muligheter til å kunne benytte Gardermobanen til en rimelig pris.

Samferdselspolitiker Sverre Myrli i Akershus Arbeiderparti innledet om emnet kollektivtilbudene i bygda og mot Oslo. Han tok blant annet for seg spørsmålet om flere bussavganger og eventuelle matebussar til Gardermobanen. Myrli opplyste her at fylket i år har 300 millioner kroner i sitt budsjett på kollektivsektoren. Når det gjelder kollektivtilbudet viser en undersøkelse at hele 44 prosent mener at dette er for dårlig.

IKKE BARE FLYREISENDE

Myrli presiserte at Gardermobanen må bli et godt tilbud også for lokalbefolkningen, ikke bare de flyreisende. Dette gjelder både prismsig og muligheter for gratis parkering. Dersom NSB ikke oppfyller disse kravene, bør flere ekspressbussar til Øvre Romerike bli satt opp til Oslo. Om kollektivtrafikken generelt sa Myrli at det var viktig at de rutegående midlene virkelig var i rute, at de var lett tilgjengelige og at de hadde den

ønskede hyppighet for å tilfredsstille de reisendes krav.

LITE TIL GANGVEGER

Det var lite oppmuntrende tall overingeniør Ola Kroken ved Statens Vegvesen kunne presentere for bygging av gang- og sykkelveger i Nannestad. For "Aksjon skoleveg" dreier dette seg om 300 000 kroner i år. En gang- og sykkelveg fra Maura skole til Kopperudmoen er under planlegging for perioden 1997-98. For fylkesveger i Nannestad er det ikke ført opp bevilgninger til formålet.

Om ny fylkesveg som erstatning for nåværende veg over Preståsen kunne Kroken opplyse at mulighetene så ut til å være små.

RIKSVEGENE 35 OG 120

Ifølge Kroken vil ny Riksveg 120 fra Erpestad til Kneppa bli et faktum innen år 2000, et prosjekt til 100 millioner kroner. For Riksveg 35 antydte han som mulig at

Fra møtet om bygdas vegsystemer. Fra venstre Vivi Lindholm fra Nannestad Arbeiderpartiet, Ola Kroken fra Vegvesenet, Harry Lindberg og Siv Hedman fra Nannestad Arbeiderpartiet og Sverre Myrli fra Akershus Arbeiderparti.

denne kunne få status som stamveg, noe som må avgjøres av Stortinget. Planarbeidet for denne vegen er i full sving, og det store stridsspørsmålet nå er sikkerhetstiltak overfor vilt og beitedyr. Slike gjerdar er imidlertid planlagt for strekninger nede i bygda.

Sverre Myrli refererte til fylkets samferdselsstyres nylige møte der finansieringen av Riksveg 35 ble tatt opp. Vegvesenet hadde her foreslått at Akershus og Oppland fylker skulle stille seg likt som garantister for prosjektets kostnader. Men samferdselsstyret ville ikke gå inn for dette, med begrunnelse risiko og at Oppland fylke burde stå for en større del enn Akershus. Dette siste på grunn av større nytteverdi for de som kommer fra Hadelandssiden. Konsekvensene kan bli at bomavgiften for å bruke Riksveg 35 kan bli

adskillig høyere enn hittil forutsatt.

SPØRSMÅL

Spørsmålene til de to foredragsholderne var mange og varierte, fra ønsket om større subsidiering av kollektivtransporten til bruk av SL-kort på Gardermobanen, bedring av busstilbudet og flere gang- og sykkelveger.

Ellers var kravet om viltgjerdar langs Riksveg 35 også her fremtredende, og det ble reist kritikk mot vegmyndighetenes manglende svar på henvendelser fra grunneiere.

Sverre Myrli og Ola Kroken gav greie svar på det som kunne besvares eksakt. Men det er nok mange spørsmål som fortsatt henger i lufta når det gjelder Nannestads fremtidige veger og vegsystemer! **ROB**

Lek og moro i Holterhallen

Holter IF har siden sist høst hatt en leketrimgruppe for aldersgruppen to til fem år i Holterhallen. Tiltaket har vist seg svært så populært, med inntil 40 deltakere på en gang.

Ialt har leketrimmen foregått over 16 torsdager, 12 av disse med to partier. Det hele startet opp på Løken skole, men her ble det etterhvert for liten plass og gruppen flyttet over til HIF-hallen.

Det er en forutsetning at barna stiller opp sammen med hver sine

voksne ledsager. "Lek, trim og øvelse" står som motto for opplegget, der beherskelse av muskler og kropp er et mål. Øvelsene ledes av instruktør Trude Bergersen fra Rælingen, og de foregår med liv og lyst. Lek, løping, enkle øvelser og sang inngår i programmet. Ingen behøver å være medlem av idrettsforeningen for å delta, og det koster ingen ting. Et mål fra idrettsforeningens side er blant annet å samle nynnflyttede i et positivt miljø med tilknytning til den lokale idretten. **ROB**

Lek, trim og øvelser foregår med liv og lyst under leketrimmen i Holterhallen.

Data på biblioteket

Biblioteket er blitt med på ferda inn i framtida. Det meste av det vi steller med er rett nok enda basert på det trykte ord - ord på papir. Men, som sagt, vi er på veg inn i framtida på den motorvegen som heiter datateknologi, den som alt er blitt nøkkelen til kunnskap og informasjon, den som alt er blitt nummer og reseptar, reknskap og rutetider, og som i dei neste hundreåra også skal styre og rå over kommunikasjon mellom menneska.

Ikkje det at eg trur bøker og det skrivne ord blir avlegs, men nøkkelen til dei rette bøkene, til dei rette orda, til register og katalogar, den heiter data eller EDB eller berre PC.

Her i biblioteket førebur vi oss til framtida. Den er faktisk her. Om ei kort stund blir det her som andre stader, at når dataen er nede, stoppar alt opp. Trylleordet når noko går gale og

som alle forstår lyder "dataen er nede".

Som sagt, slik blir det nok også her, og det ikkje så svært lenge til, heller! Det er no "lagt inn" 21 000 bøker i dette, som for ikkje så mange åra sidan for folk flest var ei mystisk kasse med tastatur. Den kassa representerte framtida, og no er framtida her, i biblioteket. Men, som dei seier om EDB, ein får ikkje ut meir enn ein legg inn. Vi er i ferd med å "legge inn" boksamlinga.

Det fyrste, og som alt er i ferd med å skje, er at vi ved hjelp av tastetrykk blir i stand til å sjå kva vi har av litteratur i biblioteket. Ved hjelp av CD-rom er vi alt i stand til å finne fram til bøker og artiklar på Universitetsbiblioteket frå 1962.

Og etter ferien tek vi i bruk teknologien til utlån også. Men dersom dataen er nede, kan vi ta ein prat om bøker likevel! **A.W.**

Fylkesmannen pålegger Luftfartsverket konsekvensutredning

Fylkesmann Kåre Willoch har varslet at han vurderer å pålegge Luftfartsverket å utrede de helsemessige konsekvenser av virksomheten ved hovedflyplassen på Gardermoen.

Støynivåer hvor helseskader kan registreres må klarlegges, noe som må gjøres på grunnlag av laboratorieforsøk og epidemiologiske studier utført i Norge og utenlands.

- De målte støynivåene skal være utgangspunkt for grenseverdier som skal legges til grunn for beskrivelsen av helsekonsekvensene. Alternativt legges forslaget til anbefalte verdier fra Verdens Helseorganisasjon (WHO) til grunn. Dersom de tall Luftfartsverket kommer frem til og WHO's forslag til anbefalte grenseverdier ikke faller sammen, skal de helsemessige konsekvenser for begge sett grenseverdier utredes, sier Fylkesmannen.

UTREDNING

Luftfartsverket må etter dette utrede de støymessige forhold og konsekvensene av disse ut fra at det på nattetid (kl 23 - 07) må være mulig å unngå søvnforstyrrelser. Utredningen må derfor som et minimum føre til utarbeidelse av støykart over de planlagte flytraseer der støynivået utendørs overgår 60 dBA. På dagtid må det ekvivalente flysøynivået på 50 og det maksimale på 65 dBA utendørs som et minimum legges til grunn for å kartlegge flystøybelastningen i områder utenfor de beregnede støysonene. Også flyhyppigheten må kartlegges.

For friluftsområdene må det finnes frem til metoder for å beskrive de konsekvenser som flystøy vil

få. Luftfartsverket blir også pålagt å utrede muligheter for minimalisering og avbøtende tiltak. Dette innebærer også at de samme tiltaks kostnader må utredes for natteflyging.

ANSVARSKLARGJØRING

Willoch påpeker samtidig at det må avklares hvem som har ansvaret for avbøtende tiltak som følge av Luftfartsverkets fastsettelse av inn- og utflygingstraseene. Såvel LF-verket som OHAS har frist til 1. mai for sine uttalelser overfor Fylkesmannens forslag til vedtak. Dersom LF ikke allerede har utredet eller vil påta seg å utrede de tiltak som her er nevnt, må institusjonene gjøre rede for eventuelle ulemper ved å foreta utredningene.

Samferdselsdepartementet har pålagt OHAS å utrede summen av støy fra flyplassen. Fylkesmannen ber nå om at OHAS redegjør for hva dette pålegget innebærer.

PÅLEGG

Det var Nannestads hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg som i september 1995, og med henvisning til kommunehelsestjenesteloven, påla OHAS å utrede mulige helsemessige konsekvenser av de planlagte flytraseene. OHAS påklat Nannestads

vedtak og saken gikk til Fylkesmannen, som da fant at Nannestads vedtak måtte avvises.

Men Fylkeslegen påpeker at de helsemessige ulemper av flystøy er betydelige, og at det foreligger et grunnlag for konsekvensutredning. Det uttales samtidig at støyproblemet ved bygging og drift av ny hovedflyplass ikke er blitt forsvarlig behandlet, verken i OHAS eller i Luftfartsverket.

GODT MOTTATT

- Det er gledelig at Fylkesmannen har gitt oss medhold i vårt krav fra ifjor. Både ved at vi har rett til å benytte kommunehelsestjenesteloven til å kreve en god konsekvensutredning, og ved at Fylkesmannen forventer at Luftfartsverket oppfyller de krav som kommunen har satt. Dersom dette ikke blir gjennomført, har vi et klart varsel om at Luftfartsverket blir

- Det er gledelig å se at kommunen får gjennomslag for sine krav om konsekvensanalyser, sier helsesjef Ørn Terje Foss.

pålagt å gi de nødvendige analyser, sier helsesjef Ørn Terje Foss.

ROB

Gave til historielaget

Rolf Jensen, Inger Jensen og Arne Breen overrekker Erling Breens testamenteriske gave til historielaget, mens Willy Ruud og Bosse Tangen takker for den verdifulle gaven.

Historielaget har mottatt en testamenterisk gave fra Erling Breen, bestående av datautstyr og en stor og verdifull samling av materiale av lokalhistorisk verdi.

Erling Breen hadde sine familiære røtter i småbruket Gropa i Nannestad, men bodde i Oslo i mesteparten av sitt 82-årige liv. Han hadde sterke lokalhistoriske interesser, ikke minst innen slektsgransking. Dessuten gjorde han flere utenlandsreiser, spesielt til USA, og

oppsokte der familier med slektsforbindelser til Nannestad. Også gransking og samtaler fra disse møtene er nedtegnet og nå overlatt historielaget.

- Vi skal ta vel vare på og arbeide videre med dette materialet, som gir verdifulle opplysninger for slektsgransking og tidligere tiders lokale miljø. Erling Breens etterlatte dokumentasjon vitner om et systematisk katalogiseringsarbeide som vi setter stor pris på, sier historielagets Bosse Tangen og Willy Ruud.

ROB

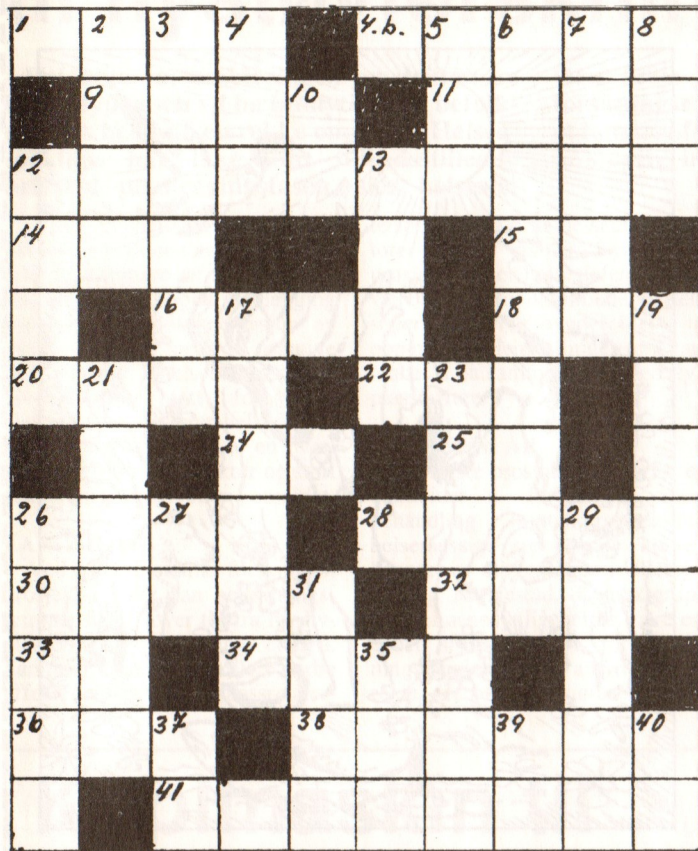
Karneval i «Måsadotten»

Gjennom 18 år har elevene fra fjerde til sjette klasse ved Preståsen skole hatt sin egen fritidsklubb med navnet "Måsadotten". Hver sesong avsluttes med stort karneval, der elevene stiller i fantasifulle og fine kostymer. - I klubben vår driver vi med spill, matlaging, kurvmaling, sløyd, bordtennis, diverse underholdning og dans, sier lærerne Bodil Habberstad og Inger Johanne Betten, som begge har vært ledere i "Måsadotten" i 15 år. Her fra vårens avsluttende karneval, der såvel elevene som lærerne stilte i fantasifulle kostymer.

ROB

Bygdekryssord nr. 71

Vinner av kryssord nr 70 ble Ingeborg Jahr i Gjerdrum. Her presenteres dette kvartalets Bygdekryssord. Løsning sendes til Gunnar Nyholt, 2034 Holter. Innleveringsfrist 1. juli.

Vannrett:

- 1 Hundefot
- 4b Jentenavn
- 9 - - - - klubb
- 11 Kake
- 12 Kjent skibakke
- 14 Mas
- 15 Bare
- 16 Jentenavn
- 18 Svarord
- 20 Jentenavn
- 22 Guttenavn
- 24 Lite uvær
- 25 Det bare - - der
- 26 20
- 28 Storkar
- 30 Bygd på Østlandet
- 32 - - - - av basillen
- 33 I stedet for port
- 34 Jentenavn
- 36 - - - og alene
- 38 Spasere
- 41 Hard jobb

- 10 Det er greit
- 12 Kattespråk
- 13 Hovedstad
- 17 Drivstoff
- 19 Ikke noe
- 21 Polarforsker
- 23 Ikke for gående
- 26 Stort rom
- 27 L - - , for barn
- 29 Norsk øy
- 31 Hageredskap
- 35 På sykkel
- 37 Tresort
- 39 Den norske
- 40 To like

Loddrett:

- 2 4 like
- 3 Norsk by
- 4 - - - lle
- 5 - - - e, fugl
- 6 Evig energi
- 7 Jogge
- 8 Skipsbygger, bakvendt

God gammeldags basar

Holter kirkering har hatt sin årlige basar i tradisjonell stil, der flittige hender noterte i basarbøkene og publikum villig stilte opp med håp om en eller flere fine gevinster. Innimellom loddkjøp og kaffe med tilbehør var det sanglig underholdning ved Holter kammerkor under sin dirigent Jaime Lewis og opplesing ved Margrethe Langseth. Res kap Jostein Jørgensen avsluttet basarkvelden i Kringler/Slattum skole. Her er det Inger Eik Aanum som noterer Dorthea Kolby og Sigrid Jahrs navn i basarbøkene. **ROB**

Det blir bo- og servicesenter!

Kommunestyret har mot fire stemmer vedtatt at det planlagte bo- og servicesenteret i tilknytning til Sykehjemmet skal bygges.

Dette betyr at de foreliggende utkast til bo- og servicesenteret skal legges til grunn for den endelige utforming av byggesaken, og at kommunen ikke skal beregne seg kostnader for byggegrunnen. Videre at det skal utarbeides kostnadsoverslag for byggeprosjektet med rammer for servicedelen på 13 620 000 kroner og boligdelen på 16 490 000 kroner, totalt vel 31 millioner kroner. Det opptas lån i Husbanken for boligdelen på nær 15 millioner kroner, og det søkes

om statstilskudd for 20 omsorgsboliger på tilsammen to millioner kroner. Samtidig skal det opptas forhandlinger med Oslo Hovedflyplass/Luftfartsverket om at disse dekker merkostnader på 750 000 kroner for ekstra lydisolering.

PROSJEKTKOMITE

Kommunestyret nedsatte en komite for å gjennomføre byggeprosjektet. Denne består av Åse Flatland (AP), Marit Berntsen (AP), Morten Soma (V), Bente Nygård (V) og Bent Herseth (H). I tillegg til disse kommer representanter for brukerne, tillitsvalgte og administrasjonen. Det forutsettes innhentet ekstern kompetanse til prosjektets byggeledelse. **ROB**

Lokale kunstnere i Charlie

Odmund Thorud hadde til en tidlig vårutstilling invitert bygdas lokale kunstnere til utstilling i Galleri Charlie, der det ble presentert et halvt hundre arbeider av Tage Fredheim, Wenche Ruud Teigen, Marita Andersen, Ole Vollaug, Ole Kjønstad og Karin Kjørstad. Her presenterer Odmund Thorud et oljemaleri av Marita Andersen. **ROB**

Godt pilkebett

Stor trafikk preget årets lokale påskeutfart. Skiføret var brukbart, og været på sitt beste. De mange preparerte skiløypene ble flittig benyttet, og det var nær sagt folk over alt. Ved Råsjøstua var det spesielt stor trafikk.

Noen benyttet også anledningen til å prøve fisken. Abborbetten var slett ikke så verst, og fangsten deretter. Det ble i det hele tatt mange fine dager i sola, både på isen, i solveggen eller i skiløypa. Her en gjeng som var svært så fornøyd med påskens vær og fiskebett. **SEK**

Foreldrekveld om ungdom

Fra foreldrekvelden i kommunehuset. Fra venstre kveldens foredragsholder overlege Jannike Snoek, ledende helsesøster Britt Saga, barne- og ungdomskonsulent Kari Reianes, barnevernleder Finn Kåre Eriksen og helsesøster Kari Eriksen.

Ungdomsutvikling, hvem er ungdommen på gruppenivå og grensesettinger var sentrale stikkord i overlege Jannike Snoek ved Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri foredrag i en foreldrekveld i kommunehuset.

Dette var tredje foreldrekvelden i regi av kommunens barne- og ungdomstjeneste, der målgruppen er foreldre til elever i sjetten, syvende, åttende og niende klasse.

Overlege Snoek tok blant annet for seg ungdommens læreprosesser og identitetsdannelse, samt de tilhørende utfordringer for såvel foreldre som lærere. Forskjellige faser i oppveksten ble gjennomgått og konfliktsituasjoner og balanse-ganger beskrevet. I det hele en god informasjon om et sammensatt

emne for såvel foreldre som andre. Foreldrekvelden ble som vanlig fulgt opp med en spørsmålsrunde.

ROB

Flyktningesamarbeid

Kommunestyret har besluttet å søke tilslutning til det interkommunale samarbeidsforum for mot-tak av flyktninger på Øvre Romerike. Et slikt samarbeid er allerede eksisterende for kommunene Eidsvoll, Nes og Ullensaker. Av aktuelle saker i dette samarbeidet nevnes kulturtilbud, tolketjeneste og voksenopplæring for fremmesps-råklige.

ROB

Changrila

Langt borte,
over de høye fjell,
ligger et land:
Changrila!

Et land uten vei,
ingen flyplass,
telefon eller parabol.
Der tiden står stille,
og ingen blir syke
og dør.

Roser og blomster
i frodige hager,
med evig sol
og sommer.
Mennesker og dyr
i fullkommen harmoni
med naturen:
Changrila!

Landet som ingen
kan finne,
ingen kan nå.
Det finnes kun
i min fantasi,
skapt av drømmer,
lengsler og håp:
Changrila!

T.W.

Helsesjefen ber om midler til flystøyforskning

- Det antas at etableringen og driften av hovedflyplassen vil ha innflytelse på befolkningens helse på en rekke områder. Helseaspektene har ikke blitt tilfredsstillende belyst i planleggingsfasen, sier helsesjef

- Fra et helseforskningsssynspunkt har regionen en unik anledning til å initiere en rekke undersøkelser som ved god planlegging kan gi bedre dokumentasjon av sammenhengen mellom negative og positive helseeffekter av hovedflyplassen sett i forhold til dagens situasjon, sier helsesjefen, som minner om at det er en oversiktlig befolkningsstruktur og stort sett landlige omgivelser i området.

LANGSIKTIG

Ved å starte et slikt forskningsprosjekt i 1997 kan befolkningsgrupper følges over tid fra før flyplassen tas i bruk til lenge etterpå. Samtidig kan en kontrollere andre effekter enn de rent flyplassrelaterte

te som kan påvirke de samme faktorer. Ved et etablert forskningsprosjekt mener helsesjefen det vil være lettere for kommunene, helsepersonell eller bygdefolket å ta opp nye problemstillinger som kan tenkes å ha sammenheng med flyplassdriften.

OVER FEM ÅR

En første prosjektbeskrivelse er utarbeidet i forbindelse med behandling i kontaktgruppen for helsemessige og sosiale konsekvenser av utbyggingen i Ullensaker og Nannestad. Kontaktgruppen vil sannsynlig kunne være en egnet styringsgruppe for forskningsprosjektet. Det antydes videre at det bør engasjeres en pro-

ørn Terje Foss, som nå har søkt Norges forskningsråd om 12,5 millioner kroner til et femårig forskningsprosjekt for å klarlegge støyens innvirkning på flyplassnaboer.

sjektleder med faglig ansvar og to til tre medarbeidere. Prosjektvarigheten blir antydning til fem år med mulighet for ytterligere oppfølging senere. Inntil en slik prosjektorganisasjon er opprettet har helsesjefen påtatt seg ansvaret med saksbehandling og å være pådriver.

- Det er viktig at OHAS ikke står direkte ansvarlig for nye naboopfølginger, da dette stigmatiserer naboen. Oppfølgingen må derfor overlates til et frittstående prosjekt, sier Ørn Terje Foss.

12,5 MILLIONER

Forskningsprosjektet er beregnet å koste 1,5 til to millioner kroner årlig i femårsperioden. I tillegg kommer øvrige driftsutgifter, slik at årlig behov blir 2,5 millioner kroner. For informasjon overfor befolkningen blir det antydning samarbeid med lokalpressen.

- Det kan ikke forventes at vertskommunene skal bidra med midler til et slikt forskningsprosjekt direkte. Kommunenes administrasjon og befolkning er allerede sterkt opptatt med forebyggende, avbøtende og oppfølgende tiltak som følge av utbyggingen. Ut fra kommunehelsetjenesteloven er det plassert et klart ansvar hos den ansvarlige for eiendommen eller virksomheten om å dekke kostandene til slike tiltak. Det synes derfor rimelig å søke dekning for utgiftene til prosjektet hos OHAS/Luftfartsverket og de øvri-

Helsesjef Ørn Terje Foss står på når det gjelder flystøyens skadevirkninger. Nå ber han om 12,5 millioner kroner til et forskningsprosjekt for å klarlegge støyens innvirkning på helsen.

ge tiltakshaverne, sier Foss. Da prosjektet også har nytteverdi ut over det lokale området, anses det rimelig å søke om forskjellige helseforskningsmidler, blant annet til Norges forskningsråd. Helsesjefen mener det er viktig snarest å komme igang med prosjektet i god tid før flyplassen åpner.

FLYSTØY OG HELSE

- Forskningsprosjektet må ha som mål å verifisere eller avkrefte tidligere påståtte sammenhenger mellom flystøy og helse. Spesielt må det forkuseres på forskjellen mellom dagens befolkning som får sin tilværelse endret uten nødvendigvis å ha bedt om det, og en egen gruppe for de som flytter til regionen som følge av den generelle veksten, sier helsesjef Ørn Terje Foss i sin utredning om eventuelt forskningsprosjekt over flystøyens skadevirkninger i Gardermoen naboskap. **ROB**

Kopimaskin til idrettslaget

- Takk for den fine gaven, sa formann Hans Homble i Nannestad idrettslag til banksjef Jan-Erik Bolstad ved overrekkelsen av kopimaskinen. Kundeconsulent Kjerstin Nygaard bekrefter at maskinen er i operativ stand.

Sparebanken NOR hadde behov for å skifte ut sin gamle kopimaskin. I stedet for å bytte denne inn ved nyanskaffelse, valgte banken å gi maskinen som gave til Nannestad idrettslag.

- Idrettslaget har et klart behov for en kopimaskin, og

den får sin plass i klubbhuset på Nannestad Stadion. Selv om vårt primære formål er idrett på mange plan, følger det mange administrative oppgaver med. Derfor setter vi stor pris på denne bankens gave til idrettslaget, sa formann Hans Homble på vegne av Nannestad idrettslag.

ROB

Krav om gjerder langs Riksveg 35

Kommunestyret har varslet innsigelse til reguleringsplanen for ny Riksveg 35 dersom antydning utfartsparkerings og bomstasjon flyttes. Likeledes krever kommunen at hele vegstrekningen må sikres med sammenhengende viltgjerder på begge sider.

Det kreves også planfrie krysninger for vilt og husdyr før vegen kan tas i bruk. Tiltakene må hjemles i reguleringsplanen. Vedtaket denne gangen gikk egentlig ut på strekningen Grualia - Akershus grense, det vil si en strekning av Riksveg 35 som ligger i Oppland fylke. Men Nannestad kommune

forutsetter at de samme sikrings tiltakene iverksettes også på Nannestadssiden.

Kommunen peker også på at det i reguleringsplanen ikke er tatt stilling til status for den eksisterende fylkesvegen over Hadelandsåsen. Med tanke på at den nye Riksveg 35 er vurdert som en del av stamvegnettet, mener kommunen at den nåværende vegen bør opprettholdes som fylkesveg.

I forbindelse med planlagt rasteplass inne på åsen mener kommunen at det må legges til rette for parkeringsmuligheter for de som ønsker å benytte friluftsmulighetene langs Leiravassdraget og de tiliggende områdene. **ROB**

Medlemsøking i sanitetsforeningen

Nannestad sanitetsforening er aktiv på mange områder. Oppslutningen om såvel foreningen som dens arrangementer er bra, og i løpet av 1995 økte medlemstallet til hele 431.

Året 1996 står i jubileet til Norske Kvinners Sanitetsforening tegn, noe som også har vært gjeldende for Nannestad sanitetsforening. Styret i lokalforeningen var sammen med sine æresmedlemmer med på den store jubileumsmarkeringen i Oslo Rådhus i februar, der nærmere ett tusen kvinner og noen menn fikk overvære en feststund som neppe glemmes.

HELSE I FOKUS

Helse står stadig i fokus i sanitetsforeningenes arbeide, ikke minst for lokalforeningene. Kosthold er en viktig faktor i dette, og Nannestad sanitetsforening har årlige skolefrokoster for bygdas elever, der god og næringsrik mat blir servert samtidig som det blir orientert om viktigheten av et sunt kosthold. Som et videre ledd i dette arbeidet ble det i mars arrangert et åpent møte i kommunehuset, der ernæring og kosthold sto på programmet.

- Det er "in" for tiden at vi skal bry oss overfor andre. En av opp-

gavene til Norske Kvinners Sanitetsforening i år lyder da også på "Beredskap mot likegyldighet", en tankevekker som skal bringes videre, sier sanitetsforeningens formann Conny Dal.

FRIVILLIGHETSENTRAL

Etterat ambulansetjenesten gikk ut har Nannestad sanitetsforening hatt hovedansvaret for driften av den lokale frivillighetssentralen. Denne har nå en lønnet person i 40 prosent stilling til administrasjonen. Frivillighetssentralen holder til i Granåsgården III, med åpningstid hver mandag og onsdag fra 10 til 14. Etter en innkjøringsperiode var det registrert 35 - 40 hjelpere og brukere, tall som senere er øket noe. Tjenestene går i hovedsak ut på praktisk arbeide og sosialt samvær. Sentralen stiller blant annet en fast medhjelper på eldresenteret ved sykehjemmet hver torsdag. Frivillighetssentralen får nå økonomisk støtte fra Sosialdepartementet.

Leder for frivillighetssentralen er Conny Dal med Solveig Nordby

En av sanitetsforeningens viktige oppgaver idag er driften av frivillighetssentralen. Her er den daglige administrator av tjenesten, Anne Marie Iversen, i sving med å formidle tjenester.

som nestleder, begge fra Nannestad sanitetsforening. Videre i styret er Jan Kittelsbye fra Nannestad Rotary, Frank Falk fra Nannestad Lions, Anne-Berit Sørensen fra Nannestad husmorlag, Sven Arne Bergli fra kommunens helseetat og Bjørn Sjøvold og Rachel Eskerud fra hjelperne/brukerne.

VALGENE

Styret i Nannestad sanitetsforening består nå av Conny Dal som formann, Marit Berntsen som nestformann, Sissel M. Harstad som sekretær og styremedlemmene Marit Jahr, Jonna Snorheim, Gerd Rustad og Margit Araberg.

Representanter til Kvinners Frivillige Beredskap er Heidi Galten og Anne-Berit Sogn, mens turkomiteen består av Polly Sjøvold og Kari Sjølie. Representant til alders- og sykehjemmet er Conny Dal, og hun og Margit Araberg møter på landsmøtet til NKS. Til kretsstyret stiller Conny Dal og Jonna Snorheim. Foreningen har egne arbeidskomiteer i henholdsvis Holter, Åsgreina, Stensgård, Bjørke og Nannestad. Alle disse underavdelingene er også representert i virksomheten med "handletralla", som tilbyr forbruksartikler for de som bor på Alderspensionatet og Sykehjemmet. **ROB**

For jakt, fiske og friluftsliv

Nannestad jeger- og fiskerforening har mange aktiviteter på gang innen forskjellige områder knyttet til jakt, fiske og natur. Medlemstallet har imidlertid gått noe ned det siste året, og foreningen er opptatt av at flere interesserte kan bli medlemmer.

Av viktige saker i året som gikk nevnes fylkesmesterskapet i elgbaneskyting, jegerprøvekurs, nytt materialrom, satsing på å få med flere kvinner, klubbkvelder, settefiskanlegg, klubbhustanken, samarbeid med andre, utgivelse av eget medlemsblad, meitekonkurranse og samarbeid om fiskeplass.

FELLINGSSTATISTIKK

I 1995 ble det i foreningens område løst 39 jaktkort, og for 16 av disse ble det rapportert jaktutbytte. Jaktområdet er Nannestad almenning, der det disponeres et areale på 28 000 mål.

Fellingsprosenten ifjor viser at det ble skutt 32 orrfugl, en tiur, tre ender, 19 nøtteskriker, to mår, seks harer og ett rådyr. Fiskeutval-

get har blant annet tatt regelmessige vannprøver i flere vann, noe som viser at vannkvaliteten ser ut til å ha stabilisert seg på et relativt positivt nivå. Det er videre foretatt rusefiske og tynningsfiske i flere vann. Sist sommer ble det bygd en veg for kalking fra Råsjøen ned til Øver-Rotua, og i august ble det foretatt prøvefiske i en rekke tjern. Det er kalket i flere vann og bekker, og det ble satt ut 200 større ørreter i Råbjørn og 1 800 tosomrige ørreter i de øvrige vannene.

VALGENE

Styret i Nannestad jeger- og fiskerforening består nå av Arne Engelstad som leder, Beate Jahr som nestleder, Svein Erik Koppe-rud som sekretær, Bjørn H. Røtterud som kasserer og Jan Reidar Olsen som medlem. Leder for jaktutvalget er Roar Hansen, og leder for fiskeutvalget er Jarle Brennsæter. Oppsynsleder er Steinar Berntsen, og Hans Olav Røtterud leder jakttskytterutvalget. Nannestad jeger- og fiskerforening har nå 157 medlemmer. **ROB**

Full flyplassdrift fra 4.10.1998

Ifølge Oslo Hoveflyplass A/S vil det bli en interim-drift av den nye østre bane med tårntjeneste og brann- og havaritjeneste fra 1.1.1998 til 3. 10. 1998. Og full drift av den nye flyplassen blir det fra 4.10.1998.

Alle anlegg, systemer og alt utstyr leveres, monteres og utprøves av entreprenører og leverandører. Før anleggene settes i drift vil alle systemer og alt utstyr gjennomgå en prøve-driftsperiode hvor anleggene kjøres under normale driftsforhold. Dette innebærer også samkjøring og integrert systemtesting med andre tekniske anlegg. I tillegg vil funksjonen av alle flyplassens prosesser bli testet ut ved en serie med tester.

FERDIGSTILLING

Ferdigstilling og idriftssettelse av flyplassen omfatter

- Ferdigstilling av flyplassen med infrastruktur og grenser mot andres bygg og anlegg.
- Kontroll, prøving og testing av alle anlegg og systemer.
- Kontroll av at flyplassen er riktig bygget og fungerer i sam-

svar med intensjonene.

- Prøvedrift.
- Overtakelse av flyplassen med infrastruktur
- Utvikling av instruksjer og prosedyrer for all virksomhet på fly- og landsiden.
- Opplæring av personell.
- Flytting av materiell og personell fra Fornebu til Gardermoen.
- Integrering av alle brukere, inklusive flyselskaper, fraktse-lakspær, post, politi og toll m.v.
- Igangkjøring av alle tekniske anlegg og operative prosesser.

MANGE ENHETER

I alt er det 700 000 utstyrsenheter som skal installeres, prøves og testes. Totalt blir anlegget på 13 kvkm, hvorav flysiden utgjør 10 kvkm og landsiden 3 kvkm. Total bygningsmasse underlagt koordinering fra Oslo Hovedflyplass sin side er omlag 500 000 kvm.

Driften av alle tekniske anlegg skal styres og overvåkes ved hjelp av avanserte datasystemer fra en driftssentral som igjen er knyttet opp til omlag 20 lokale driftssentraler.

ROB

Se opp for gammel lysarmatur

- Små kondensatorer i gammel lysarmatur kan inneholde den farlige miljøgiften PCB. Dette er stoff som må behandles som spesialavfall, med Dal Skog som adresse, sier teknisk hygieniker Øystein Solevåg og miljøvernsjef Bjørn Hagen.

For å minne brukere og andre ansvarlige om denne PCB-faren har Solevåg og Hagen i fellesskap laget og distribuert et oppslag som ble satt opp som advarsel ved skoler og andre steder. Det ble samtidig minnet om at den farlige miljøgiften også er blitt brukt i lim, fugemasse, betong og en rekke andre elektriske artikler.

KREFTFREMKALLENDE

- I 1960 ble man klar over at PCB har store skadevirkninger på miljøet. Stoffet brytes svært langsomt ned, og det sprer seg gjennom vann og luft. Hos mennesker og dyr kan PCB skade såvel forplantningsevne som immunforsvaret, og det kan dessuten være kreftfremkallende, sier teknisk hygieniker Solevåg.

- Men det tok sin tid før stoffet ble forbudt brukt?

- I Norge kom forbudet mot å produsere, importere, eksportere og selge PCB eller produkter som inneholder stoffet i 1980. Frem til nå har imidlertid fokus vært rettet mot PCB i større transformatorer. Men etterat Natur og Ungdom tok opp saken med Statens Forurensingstilsyn er søkelyset også rettet mot mindre kondensatorer, sier miljøvernsjef Bjørn Hagen.

- Hvor kan en så finne PCB i

hjem og på arbeidssted?

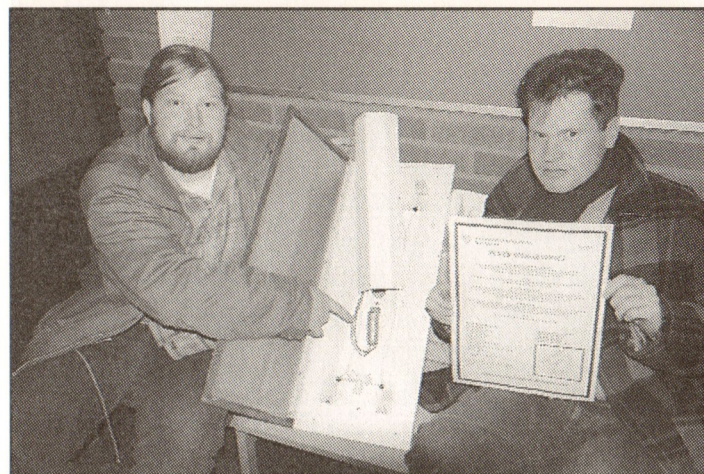
- Før 1980 ble mange elektriske produkter laget med små PCB-holdige kondensatorer, og flere av disse er fortsatt i bruk. Som eksempel nevnes at hele 90 prosent av lysarmaturene i industribygg, skoler og kontorbygg hadde slikt utstyr. På den annen side ble disse armaturene lite brukt i private hjem. Men det finnes til dels sterke konsentrasjoner i damp-lampearmaturer i vegbelysningen, samt i vaskemaskiner, tørketromler, oppvaskemaskiner, tennings-systemer for bensinmotorer, kjøle- og frysemaskiner og oljebrennere, sier Solevåg.

VÆR OBS PÅ FAREN!

- PCB kan finnes på så mange steder at en alltid skal være på vakt for faren. Som eksempel på mulig utsatt kan nevnes at alle skolene i bygda ble bygd før 1980. Det samme gjelder kommunehuset, og alle disse stedene har armaturer hvor stoffet kan finnes, kompletterer miljøvernsjef Hagen.

- Hva kan gjøres for å unngå farene?

- Vi må tenke på at dette er farlige saker. PCB trekker gjennom huden og kan gi skader. Alderen på kondensatorene gjør at stoffet

- Slike kondensatorer i eldre lysarmaturer kan inneholde det farlige stoffet PCB. Sørg derfor for at slikt blir bragt til godkjent mottak i Dal Skog, lyder en alvorlig oppfordring fra teknisk hygieniker Øystein Solevåg og miljøvernsjef Bjørn Hagen.

kan lekke ut. Helseetaten og miljøvernsjefen oppfordrer derfor alle som skal avhende slikt utstyr med mistanke om innhold av PCB om å levere hele apparatet eller installasjonen til mottak for spesialavfall, uten å fikle med selve kondensatorene. Størst er likevel faren ved branntilfelle, da kan

nemlig farlige doksiner bli utviklet.

Så til alle lyder oppfordringen; - det er viktig å få samlet inn alle PCB-holdige produkter på en forsvarelig måte, sier teknisk hygieniker Øystein Solevåg og miljøvernsjef Bjørn Hagen.

ROB

Kafemøte for og med barn

Partik Jensen, Ireen Bjørndal, Sverre Anker Larsen Borgersen, Silje Karlsen og Caroline Aasen hadde det trivelig i kafemøtet. Her sammen med lederne Else Kulsrud, Trond Flaarud og Vivi Lindholm.

Nannestad Arbeiderlag har i vinter arrangert flere kafemøter i kommunehuset. I et slikt møte i april var det barna som sto i fokus.

Aktivitetene for kvelden besto i sang, leker og ansiktsmaling, med Trond Flaarud og Mona Følstad

som ledere. Disse fortalte også om Framfylkingen, der det arbeides med å skape nytt liv i lokallaget i Nannestad. Ellers vanket det vel-smakende pølser, og som siste post orienterte Else Kulsrud om planer for videre aktiviteter.

ROB

Aktivt historielag

Nannestad historielag har nå 120 medlemmer, og tilveksten siste år var på 12. Dette tyder på at interessen for lokalhistorien er økende i Nannestad.

Laget har egen slektsgruppe, som stadig er med på å løse innkomne slektsgåter i såvel innsom utland. En gruppe for fotoregistrering erverver stadig nye tilskudd til samlingen av gamle bilder. Skolemuseet i den tidligere Kringler skole får også nye gjenstander til sin samling, men problemet ved dette lille museet er nå lagerplass. Et prosjekt med restaurering av den gamle fløyterhytta i Kringlerdalen pågår, og det er søkt fylket om økonomisk støtte til dette arbeidet.

ARRANGEMENTER

Av arrangementer i året som gikk nevnes tur til Falkenberg museum og Oscarsborg festning på vårparten. Tradisjonen tro ble "Skoklefallsdagen" markert på Sjø-Kringler gård, der tilslutningen som vanli var meget bra. I høstsesongen var det først besøk på Økrisetra, så omvisning på den nye hovedflyplassen. På slutten av september var det tur til Engelstadvangen i Romeriksåsen, der det tidligere var gruvedrift, og i oktober var

det fisk og fiske som sto på programmet. I november var det fellesmøte med Heimskringla og Nannestad husflidslag, der også Magnhild Hoen presenterte sitt registreringsarbeid over gamle tekstiler. På nåret berettet rektor Per Thomassen om en sykkelstur på Island, med etterfølgende middag på Trugstad Gård.

VALGENE

Styret i historielaget består nå av Bosse Tangen som formann, med Willy Ruud, Ola Breen, Kristian Holter og Ragnhild Eggum som styremedlemmer og Magnhild Hoen, Gulbrand Aas og Eva Østrem Eik som varamenn.

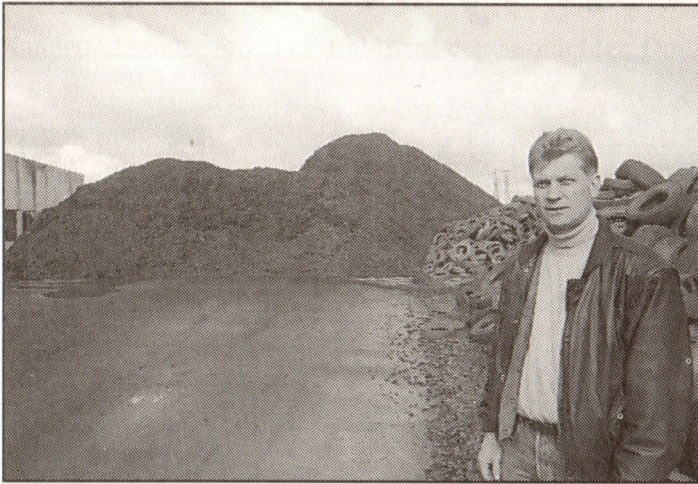
Komiteen for restaurering av fløyterhytta i Kringlerdalen består av Gulbrand Aas, Ulf Jerpseth, Sigmund Vøien, Magne Rønneseth og Kristian Holter. En arkivkomite har Bjørn Erik Helseth, Vidar Østengen og Bjarne Holter som medlemmer.

Kontakter overfor Romerike historielag er for utadrettet virksomhet Bosse Tangen, for lokalhistorisk utvalg Jens Kristian Nordby, for fotohistorisk utvalg Willy Ruud og for ætthistorisk utvalg Kari Sjølie.

ROB

«Gummiberget» reduseres

Driftssjef Tor Arne Hagen ved Norsk Gjenvinning Dekk A/S lover reduksjon av de store gummilagrene i Moreppen.

Opphopingen av gamle bildekk og kvernet gummimasse ved tidligere SANRO i Moreppen har vakt irritasjon hos stedets naboer. Men nå lover driftssjef Tor Arne Hagen ved Norsk Gjenvinning Dekk A/S at de store gummilagrene etter hvert skal bli redusert.

- Vi har nå fått en kontrakt med Norcem, som skal ta imot den kvernede gummimassen fra vårt lager i Moreppen. Der vil massen bli forbrent i de store ovnene for produksjon av cement ved anlegget i Brevik, sier driftsleder Tor Arne Hagen.

Ordningen med innsamling og

«Gardermoen 96»

Nannestad kommune skal også i år være representert i utstillingen "Gardermoen 96", som arrangeres på Jessheim i tiden 13. til 15. juni.

Fjorårets deltakelse kostet for Nannestads vedkommende 64 000 kroner, hvorav Firma Johs Granås og Sparebanken NOR betalte 24 000 kroner og kommunen 40 000 kroner.

- Som en av vertskapskommunene til hovedflyplassen bør Nannestad delta i denne utstillingen. Selv om utstillingen ifjor hadde sine svakheter, vil deltakelse ha en positiv ringvirkning, sa rådmann Josef Hersløv i sin innstilling til kommunens økonomiutvalg.

ROB

gjenvinning av kasserte dekk er ny. Tidligere ble over to millioner dekk årlig gravd ned på fyllplasser rundt om i landet. Innføringen av retursystemet medførte store utfordringer for bedriften Norsk Gjenvinning Dekk A/S. Da virksomheten sommeren 1995 flyttet til Moreppen sto enda mange spørsmål og tekniske løsninger ubesvart, mens det hele tiden er kommet inn store mengder dekk. Bedriften investerte i kvern for å redusere mengden av dekk og fremstilling av råstoff til energiproduksjon og gjenvinning av gummi. Senere er nok en kvern kommet til. Mottakssystemet i Moreppen var heller ikke fullt ut etablert, slik at ferdig produsert masse måtte lagres på eiendommen.

- Vi har nå startet levering av kvernet masse, og i løpet av forsommeren skal "gummiberget" reduseres betydelig, sier Hagen.

Skjæring av lastebildekk til produksjon av skytematter for bruk i anleggsbransjen er også startet opp. I tillegg leverer bedriften en betydelig mengde dekk til regummiering og eksport.

Årlig blir det her til lands kassert 2,5 millioner dekk av forskjellige slag. For å finansiere innsamling, transport, kverning og gjenvinning må kjøper av nye dekk betale 15 kroner pr stk for personbil og 75 kroner pr stk for lastebildekk som miljøavgift.

ROB

Flyplassen i fugleperspektiv!

Informasjonssenteret på Gardermoen har en avtale med et småflyselskap om å fly guidede flyturer for de som måtte ønske å se flyplassutbyggingen fra luften. Disse turene blir tilbudt grupper på hverdager og andre interesserte i helgene.

Flyet som brukes er en Cessna

Caravan med plass for ni passasjerer. Selve flyturen tar 15 minutter, og den går over flyplassen og nabokommunene i en høyde av 1 000 fot. Pris per tur er 240 kroner. Det anbefales forhåndsbestilling.

De tidligere bussomvisningene vil fortsette, også på hverdager. Informasjonssenteret tar her imot plassbestillingene.

ROB

Kommunevalgte i underutvalg

Omsorgs- og oppvekstutvalget har valgt følgende kommunale representanter til diverse utvalg, styrer og råd:

Medlem av Holter barnehages styre:

Inger Johanne Møller (FRP)

Eldrerådet:

Arnold Ruud (KRF)

Inger-Mari Vestlund (AP)

Barnehagenes styre:

Bjerke barnehage:

Inger-Mari Vestlund (AP)

Midtbygda barnehage:

Ragnhild Nordby (H)

Holter barnehage:

Inger Johanne Møller (FRP)
Rådet for funksjonshemmede:

Kari Evjebråten (SP)

Solheim barnehages styre:

Gjermund Lindberg (AP)

Birgit Syrtveit Larsen (V)

Kommunale barnehagers samarbeidsutvalg:

Bjerke barnehage:

Inger-Mari Vestlund (AP)

Midtbygda barnehage:

Odd Geir Blakkisrud (H)

Holter barnehage:

Inger Johanne Berntsen (AP)

ROB

Gave til Alderspensionatet

Fra overrekkelsen av Midtbygda kirkerings gave til Alderspensionatet. Bakerst Åse Bakken, Marit Aanesrud, Gerd Nordskog, Marit Holter, Kari Sæther, Petra Engh og leder av kirkeringen, Sigrid Aamold. Foran Liv Elstad fra kirkeringen og husøkonom Astrid Helgesen.

Midtbygda kirkering har som oppgave å støtte opp med utsmykking og praktiske ting til Nannestad kirke. Men en skjelden gang går den ut over dette formålet, slik som da den overrakte et praktfullt veggteppe til Alderspensionatet.

Teppet er et håndvevet produkt med motiv i lappeteknikk, stilisert som Davidsstjerne og konturene av en østerlandsk by. Motivet er

designet av Anne Solberg, mens Ellen Alm har stått for vevingen.

Stoffet ble vevd sammen med tekstilene som Midtbygda kirkering forærte Nannestad kirke i forbindelse med dens 800-årsjubileum. Kirkeringen fant da at dette fine stoffet best kunne utnyttes som en gave for å pynte opp i Alderspensionatet. Overrekkelsen av billedteppet fant sted ved en tilstelning i Alderspensionatet, der husøkonom Astrid Helgesen takket for den fine gaven.

ROB

Samarbeidsutvalg

Omsorgs- og oppvekstutvalget har valgt følgende som kommunens representanter til skolens samarbeidsutvalg:

For Maura skole:

Morten Simonsen (SP)

For Nannestad ungdomsskole:

Tatjana Sund (SV)

For Kringler/Slattum skole:

Siv Hedman (AP)

For Løken skole:

Trond Brudal (SP)

For Preståsen skole:

Bjørn Ludvigsen (FRP)

For Eker skole:

Jan Petter Løberg (FRP)

ROB

«Nannestadrosen»

"Nannestadrosen" er et hederstegn som Bygdespeilet gir til en person eller organisasjon som har gjort seg positivt bemerket. For dette kvartalet var det flere kandidater, men en av disse skilte seg så klart ut at her var det ikke tvil.

Og rosen går til helsesjef Ørn Terje Foss for hans kjempinnsats i sin tilsynelatende håpløse kamp for om mulig å redusere den nye hovedflyplassens negative konsekvenser. Etter en intens og langvarig innsats har i alle fall helsesjefens innsats ført til at Fylkesmannen har gitt Nannestad kommune medhold i at flyplassens helsemessige konsekvenser skal utredes av utbyggerne. Hva de videre resultatene av dette kan bringe med seg, er foreløpig uklart. Men helsesjefens utrettelige kamp for å ivareta bygdefolkets interesser står det den største respekt. Noe som også kom klart frem i april møtet i kommunestyret, der Ørn Terje Foss fikk unison applaus!

Derfor også Bygdespeilet honnør til helsesjefen!

ROB

Lesernes mening

«Nannebyen»

I mellomkrigsåra bodde en eldre dame i ei lita grend i Nannestad. Hun brukte å si "Jeg må en tur til Kommunalen" når det en skjelden gang var noe som måtte ordnes i datidens beskjedne papirmølle.

Kommunehuset lå den gang som nå i hovedsognet i Nannestad, ofte kalt Midtbygda i dagligtale. Kanskje vi heretter burde samle oss om navnet Nannestad sentrum?

Eller i betraktning av våre mange framtidsvyer og ambisjoner ganske enkelt ha som vårt felles mål "Nannestadbyen".

Patriot

Bussgarasje til ungdomshus?

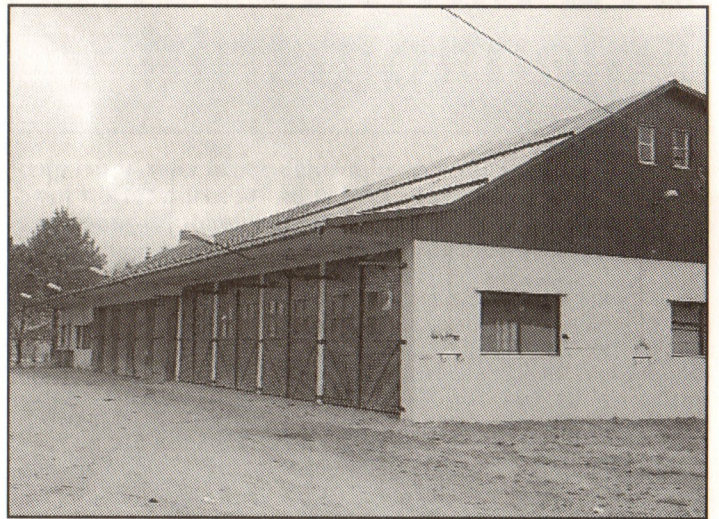
I forbindelse med oppfølging av en ungdomsundersøkelse fremsatte representanten Inger-Mari Vestlund (A) et forslag om at kulturetaten skal undersøke om det er mulig å få etablert et ungdomshus i den tidligere bussgarasjen i Maura sentrum. Forslaget ble enstemmig bifalt av omsorgs- og oppvekstutvalget.

- Såvidt jeg kan se ville dette stedet egne seg svært godt som ungdomshus. Det ligger sentralt til, og her kan det være plass for en rekke forskjellige aktiviteter. Vi undersøker nå muligheten av å få leie bussgarsjen til dette formålet. Det er viktig at ungdommen kan få sitt eget hus, og dermed også sette sitt preg på både det og virksomheten, sier kultursjef Inger Flaarud.

En undersøkelse blant elevene i ungdomsskolen viste at nettopp dette med et eget ungdomshus sto høyt på ønskelista. Videre var det ønsket bedre muligheter for å kunne ferdes i skog og mark, inkludert vannskiaktiviteter på Hurdalsjøen.

Ungdommen ser også gjerne at kommunal planlegging blir innlemmet i skolefagene, slik at elevene der får anledning til å gi sine uttalelser. Det er videre ønsket egen spørretime for barn og ungdom i kommunestyremøtene.

ROB

Kommunen vil undersøke om det er mulighetert for å få leid den tidligere bussgarsjen i Maura til et ungdomshus.

Godtar utslipp fra flystasjonen

Gardermoen militære føystasjon har fått Statens forurensingstilsyns godkjenning til håndtering av overvann, spillvann, grunnvann og avfall. Nannestad kommune har nå ingen innvendinger mot den gitte tillatelsen.

Ved første gangs behandling sa formannskapet at kommunen av hensyn til grunnvannet ikke kunne godta at flystasjonen fikk slik utslippstillatelse. Dette på grunn

av at kvaliteten på grunnvannet kunne forringes.

Tillatelsen fra SFT har klare maksimumsgrenser for flydrivstoff og glykol. Det forutsettes at grunnvannet ikke blir påvirket. Videre forlanges at det at det til enhver tid skal kunne dokumenteres konsentrasjonene av oljeprodukter og avisingskjemikalier. Forsvaret er også pålagt å iverksette et kontrollsystem for å ha oversikt over utslippene.

ROB

Utvidet Informasjonssenter

Informasjonssenteret på Gardermoen har fått utvidet sitt areale betydelig. Samtidig har besøkstallet økt svært mye.

- Interessen for Infosenteret overgår alle forventninger. Slik besøkstallet nå utvikler seg, vil det i år bli minst 50 000 som avlegger oss et besøk, sier leder av senteret, Bjørn Erik Nyberg.

STOR INTERESSE

Informasjonssenteret er et attraktivt besøksmål på alle ukedager. De besøkende kommer fra hele Østlandsområdet, men det er også flere utenlandske grupper.

- Det er interessant å se at det er så stor interesse for den regionale delen av utstillingen. Nabo-kommunene og vertskapskommunene presenterer seg i rommet som tidligere var utstillingslokale, og denne delen av senteret møter positive reaksjoner fra de besøkende, sier Nyberg.

Senteret har fått sin egen kafe,

og det selges suvernirer av stein som er tatt ut av Garderfjellet. I den nye store utstillingshallen finner en blant annet modeller fra de forskjellige deler av Gardermoutbyggingen, en modelljernbane, bakkdelen av et Herculesfly og en fem meter høy modell av det nye kontrolltårnet.

INNDELING

Innen senteret finner en idag flere saler. I Vigsteinsalen vises filmer om utbyggingen og det holdes foredrag. Her er det plass til 80 personer. I Kommunehallen er det utstillinger hvor vertskapskommunene, nabokommuner ellers og fylkeskommuner viser hva de kan tilby eksempelvis av bolig- og næringsarealer.

Lilleplassen er et mindre møterom med plass for et dusin personer. I Kafe Rakne og Rullebanen er det anledning til kjøp av mat, drikke og suvernirer. Resepsjonen tar imot alle henvendelser og tilrettelegger programmer for gruppebesøk og omvisninger på anleggsplassen.

Tårnet i Infosenteret gir utsikt til dagens flyplass og deler av anleggsområdet. Her kan det tas oversiktsbilder over plassen. Utstillingshallen er den største, og her er alle utbyggerne representert med informasjonsmateriell, illustrasjoner, videoer og modeller.

Det er gratis adgang til hele senteret. For grupper blir det vist en presentasjonsfilm som omhandler Gardermoutbyggingen. Omvisning på anleggsplassen kan bestilles. Foredrag kan også bestilles innen oppsatte temaer, og det kan arrangeres besøk også på kveldstid.

ÅPNINGSTIDER

Informasjonssenteret har åpningstid mandag til og med fredag fra kl 09 til 16, og på søndager fra 12 til 16. Telefon 63 97 84 77 og telefax 63 97 88 88. Senteret er et fellesprosjekt for utbyggerne Oslo Hovedflyplass A/S, NSB Gardermobanen A/S, Statens Vegvesen og Forsvaret.

ROB

Bra kirkebesøk i gjennomsnitt

Årsstatistikken for Nannestad menighetsråd viser at det gjennomsnittlige kirkebesøket i 1995 lå på 76, hvilket er litt høyere enn det foregående året. Det ble ifjor holdt 38 gudstjenester i Nannestad kirke, med tilsammen 3 890 besøkende.

I 1995 ble det døpt 28 barn i samme kirke, og det ble konfirmert 29. Det var 13 vielser og 32 begravelser. I tillegg til gudstjenestene ble det holdt fem musikkandakter og konserter.

MANGE ARRANGEMENTER

Av arrangementer og deltakelser nevnes juletefest i Bygdehuset, kurs i dåpsplanarbeid på Råholt, årsmøte med kirkekaffe, foreldremøte for konfirmanter, lovsangkveld, festgudstjeneste med kirkekaffe i forbindelse med frigjøringsjubileet, samtalegudstjeneste for konfirmanter og foreldre, konfirmasjon og fellesgudstjeneste og kirkekaffe i forbindelse med Den Norske Kirkes 1000-årsjubileum. Videre har det vært innsetting av sognediakon, fest for gullkonfirmanter, utdeling av fireåringenes kirkebok og midnattskonsert med Con Vita-koret.

STØTTESPILLERE

Menighetsrådet har nå igjen

menighetssalen i det gamle kommunehuset til disposisjon for mindre sammenkomster, men må ty til Bygdehuset ved større arrangementer. Et kirkelig ungdomskor har 15 medlemmer, og eldretreffene under Bosse Tangens ledelse er en fortsatt stor suksess. I og med at det nå er en sognediakon i funksjon, er det opprettet et diakoniutvalg.

Midtbygda kirkering er fortsatt en solid støttespiller for menigheten, og den har siste året blant annet sørget for oppussing av kirkenes dåpsrom og montering av oppslagstavle utenfor kirken. Nannestad hagelag har påtatt seg ansvaret for vedlikehold av rosebedet på sydsiden av kirken.

Menigheten har eget menighetsblad som kommer ut seks ganger i året i et opplag på 1 200. Som offergaver ble det i 1995 mottatt 40 568 kroner, hvorav 18 161 kroner gikk til eget arbeide i menigheten.

ROB

Nye leiebiler til helseetaten

Fra overleveringen av seks nye leiebiler til helseetaten. Daglig leder av Bilforum A/S, Paul Engh, og verkemester ved samme bedrift, Per Bjørtomt, ønsker avdelingsleder Svein Arne Bergli og avdelingssykepleier Gry Fagerhaug lykke til med etatens nye bilpark.

For en tid tilbake leide helseetaten fire personbiler til bruk for de ansatte i de hjemmebaserte tjenestene. Nå har samme etat ytterligere leid inn seks biler, slik at en stor del av behovet for transport innen disse tjenestene nå blir dekket ved leide biler.

Alle bilene er av merket Mitsubishi, og utleier er Bilforum Eidsvoll A/S. Leieavtalen er gjeldende for to år. Av de seks bilene som helseetaten nå har til disposisjon er det tre av typen Colt, to Lancer stasjonsvogner og en firehjulstrekket varebil. Sistnevnte skal primært benyttes av vaktmester for utkjøring av mat.

ROB

Nye steds- og vegnavn

Plan- og utviklingsutvalget har vedtatt at Sandsnesseter skal hete Sandsnessætra. Vegen fra Riksveg 120 over Stenseth mot Nordmorkorset skal hete Stensetvegen, og

tidligere benevnt Breen gård skal hete Bræi. I Moreppen blir gårdsnavnet Bjerke til Børkje, slik det også blir kalt i dagligtalen. For Holters vedkommende blir det nye navn som Bekkevarvegen, Kjennsbekkevegen, Eiksgutua, Hveimsgutua og Vestlykkja. I Maura blir det nytt navn i Holmgutua. Vegen fra Møllerstadkrysset til Nordmorkorset får navnet Hærbergvegen, og vegen fra Møllerstad og sydover til Gardermoen blir kalt Vigsteinvegen. ROB

Trevirke som varmekilde for flyplassen

Den nye hovedflyplassen skal blant annet bruke bioeneri som varmekilde. Dette betyr at tømmer, sagflis og bark i området rundt Gardermoen benyttes som brensel. Dette er en miljøvennlig løsning, som kan gi ekstraintekt for skogbruket.

Institutt for skogforskning har beregnet at den tilgjengelige bio-brenselen i en radius på fem mil rundt flyplassen utgjør omlag 15 ganger mer per år enn det som trengs til oppvarming av flyplassen.

RÅSTOFF NOK

Ifølge Terje Hermansen ved Gjermå Energi A/S vil bioanlegget på Gardermoen kreve to fulle trailerlass daglig. Dette kan stort sett dekkes av sagbruk innen tre mils omkrets fra Gardermoen. Hermansen viser samtidig til at bioenerien kan danne grunnlag for en helt ny næring ved at sogeiere kan få deltidsjobb i flisproduksjonen, samtidig som det blir økt behov for transport.

Skogindustrien er da også eni-

ge i denne løsningen. Mange skogeiere peker på at de sitter igjen med mye mindreverdige tømmer som kan males opp til biobrensel. Dette er en både miljøvennlig og kostnadseffektiv måte å fjerne skogsavfall på. I tillegg vil OHAS selv drive søppelsortering hvor papiravfall fra flyplassen kan utgjøre et tilskudd til flis og bark.

POSITIVT

Nærings- og energidepartementet, Miljøverndepartementet og miljøvernorganisasjonene ser positivt på bruk av bioenergi, og de håper at et slikt anlegg på Gardermoen kan bane vei for mer bruk av slik energi også andre steder. Bioenergien forurenser ikke grunnvannet, og bidrar ikke til drivhuseffektens svekkelse. Med økt bruk av bioenergi vil dermed CO₂-utslippene reduseres. Det har vært hevdet at bioanlegg gir større utslipp av svoveldioksyd og nitrogenoksyd enn oljefyring. Dette kan imidlertid reduseres ved renseanlegg.

Idag utgjør bioenergi omlag fem prosent av energiforbruket i Norge. Halvparten kommer fra vannkraft, 39 prosent fra olje og

en prosent fra gass.

STOR INVESTERING

Et bioanlegg av slike dimensjoner som ved Gardermoen er et svært så kostbart anlegg. Det er beregnet at anlegget derfor økonomisk vil få en tung start, og det håpes her på tilskudd av statlige midler.

Behovet for fjernvarme vil øke etterhvert som flyplassens energibehov vokser. Selve driftskostnadene ved bioanlegget vil bli lavere enn olje og gass, da råstoffet blir billigere.

Det er det nye selskapet Gardermoen Fjernvarme A/S som skal selge bioenergi til utbyggerne på hovedflyplassen, deriblant OHAS og SAS. Bak satsingen står Oslo Energi A/S og Gjermå Energi A/S. I tillegg til den bio-baserte energien fra anlegget skal OHAS bruke elektrisk kraft og lett fyringsolje til å forsyne sitt fjernvarmeanlegg. Overskuddsenergi fra fjernkjøleanlegget skal gjenvinnes ved at det mellomlagres i en del av grunnvannsreservoaret.

ROB

(Kilde: OHAS' informasjonsavis Underveis)

Liten spørrelyst

I kommunestyret er det innført en spørrehalvtime før de ordinære møtenes begynnelse. Ved aprilmøtet ble det registrert bare en enkel spørsmålstiller, noe som tyder på at spørrelysten ikke er av den helt store. Det var Else Gulliksen fra elderrådet som stilte spørsmål om det kommende bo- og servicesenteret. Hun mente at med en leie for beboerne på inntil 6 000 kroner i måneden, var det ikke mange som kunne benytte seg av dette tilbudet.

Fungerende ordfører Hanne Mæland (H) var enig i at 6 000 kroner ble svært så dyrt, men at dette tross alt var det dyreste alternativet. Forøvrig skal det nedsettes et utvalg som skal se nærmere på økonomien i hele prosjektet.

Gulliksen stilte også spørsmål om avlastningsplassene ved sykehjemmet, og lurte på hvor mange slike det nå var. Her lovt kommunens administrasjon gi tilbakemelding om eksakte tall. ROB

- Hjem og hage hører sammen!

- En egen hage er en trivselssak, og hjem og hage hører sammen. Hagen skaper aktivitet, den gjør det vakkert, og her kan hageeieren dyrke sine nyttevekster, sier Esther Undheim og Anne Marie Kårfald i Nannestad hagelag.

Hagelagsmedlemmene fremhever det vakre i en velstelt hage med prydbusker, trær, planter og blomster. Samtidig presiseres at det å kunne gå i egen hage og selv plukke nyttevekster også skaper glede.

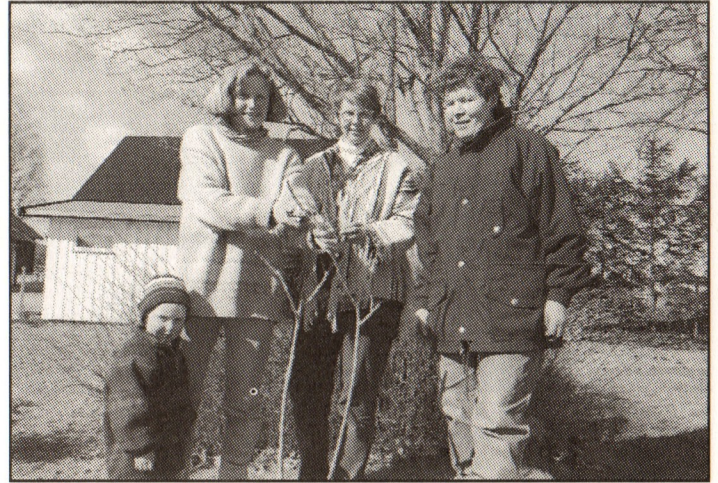
ØNSKER FLERE MEDLEMMER

Nannestad hagelag minner ellers om nytteverdien av å stå som medlem i et slikt faglig hagelag. For de som ønsker medlemskap i Det Norske Hageselskap følger samtidig medlemskap i lokallaget. Da blir også Norsk Hagetidend mottatt 10 ganger årlig, samtidig som det oppnås rabatter ved kjøp av hagebøker og hageprodukter. Viktig er det også at den enkelte får gratis faglig medlemservice.

- Lokalt gir vi også ut vårt eget medlemsblad. Videre arrangeres faglige møter, hagevandring, demonstrasjoner og det er spesielle rabattkvelder ved plateskoleutvalg på Jessheim. Laget er dessuten behjelpelig med å oppnå kontakt med fagfolk, som gir nyttige råd om plantevalg, sier Esther Undheim og Anne Marie Kårfald.

PLANLEGGING VIKTIG

Hagelaget minner alle husbygere om viktigheten av å planlegge hage samtidig med byggingen. Er det trær på eiendommen, er det viktig å finne ut hva som kan bevares av disse. Kanskje kan dette medvirke til å skape en vakker naturhage i stedet for en mer eller mindre varig anleggsplass. Forskjellen ligger i litt ekstra omtanke og planlegging, og her kan Hage-

Her gir anleggsgartner Hilde Olstad gode råd til Anne Marie Kårfald og Esther Undheim fra Nannestad hagelag.

lagets "Nybyggerperm" gi mange gode råd.

ANBEFALER KOMPOST

Et viktig mål i hagelagens arbeide er å utnytte hageavfallet som en ressurs. Dette gjelder løv og gress, og kvister kan også kvernes til kompost eller jordforbedringsmiddel. - At dette har noe for seg, er blant annet vist ved Landbrukshøgskolens forsøk på Trugstad i Holter og ved lokale

komposteringsprosjekt, sier Undheim og Kårfald.

Nannestad hagelags styre består av David Abbott, Ragnhild Bråthen, Anne Marie Kårfald, Hilde Laache og Esther Undheim. Informasjonsleder er Kristin Eskerud, mens hun og Tarjei Kårfald deler redaksjonsansvaret i lagets informasjonsavis. Hagelaget har nå i overkant av ett hundre medlemmer.

ROB

Utvidet hjemme-kompostering

I Preståsenområdet har det foregått et prøveprosjekt med hjemme-kompostering siden 1992. Nå videreføres dette prosjektet, og også andre i bygda kan komme med i samme ordning.

For å bli med i ordningen må vedkommende huseier sende inn en erklæring, som fås på Teknisk etat. Her bekrefter huseier at han/henne vil utføre hjemme-kompostering etter fastlagte betingelser. Disse betingelsene er følgende:

- Alt organisk avfall fra hus-holdningen som er egnet skal komposteres

- Avfallet skal sorteres slik at komposten kan benyttes direkte som jordforbedringsmiddel på egen eiendom. Det kreves minst 40 kvm spredeareal

- Bleier, bind og annet smittefarlig avfall må ikke kastes i kompostbeholderen

- Det skal benyttes en kompostbenge som har et minste volum på 150 liter, og isolasjonstykkelse på minst 10 cm. Dersom kompostbingen er Svanemerket av Stiftelsen Miljømerking, kan disse kravene fravikes.

- Kompostbingen må være konstruert slik at det er mulig å åpne den og ta ut kompost til

ettermodning, uten at denne komposten kommer i kontakt med nylig tilført avfall

- Kompostbingen skal være sikret mot rotter og mus ved netting i bunnen og luftkanaler slik at dyrene ikke kan komme inn. Den skal plasseres slik at den ikke kan velte i sterk vind eller ved angrep fra dyr. Lokket må være sikret slik at det ikke kan blåse av eller fjernes av små barn

- Avfall som kan gi lukt skal overdekkes med egnet strø, slik at lukt unngås i den grad det er mulig

- Kompostbingen skal plasseres slik at den ikke er til sjenanse for naboer og andre

- Kommunen har rett til å føre kontroll med at komposteringen fungerer. Kommunelege eller teknisk sjef kan gi pålegg om nødvendige endringer hvis ovennevnte betingelser ikke oppfylles

- Annet husholdningsavfall som ikke komposteres eller kil-desorteres skal legges i eiendommens renovasjonsbeholder for restavfall i henhold til gjeldende vedtekter for kommunal renovasjon. Denne beholderen tømmes hver annen uke. Renovasjonsavgiften settes til 50 prosent av gjeldende satser for uketlig tømming.

ROB

Salgsbevilling for øl

Disse er gitt salgsbevilling for salg av øl med inntil 4,75 prosent alkoholinnhold:

- Alf J. Lunde, Nannestad
- Knut Hoen Dagligvare, Maura
- Bjerke Handelslag, Maura
- G. og K. Thorvaldsen, Åsgreina
- B. Gulbrandsrud, Holter
- Østby Dagligvare, Moreppen
- Eek Matsenter, Holter
- Chr Kaxrud, Nannestad
- Kiwi Nannestad
- Fontana- utsalget, Nannestad

Bevillingene gjelder frem til 31. mars år 2000.

ROB

10,6 millioner i overskudd

Kommunestyret har godkjent kommunens årsberetning for 1995. Samtidig er også det kommunale regnskapet for samme år tatt til etterretning. Regnskapet viser et netto driftsresultat på 10 633 274 kroner, hvorav 9 150 125 kroner var udisponert. Kommunens kontrollutvalg tilrådte at en del av overskuddet skulle avsettes til styrking av likviditetsreserven.

Per Ramsli (A), som leder kontrollutvalget, påpekte at avgiftene for vann, avløp og renovasjon også gikk med overskudd i regnskapet. Han klargjorde at kommunen ikke hadde anledning til å tje-

ne penger på slike avgifter, og presiserte at dette var midler som måtte benyttes innen sitt formål. Dette ble støttet av fungerende ordfører Hanne Møland (H).

Arnold Ruud (KrF) viste til enkelte store avvik mellom budsjett og regnskap i underposter, selv om sluttsummene stort sett gikk opp. Han stilte spørsmål om hvorledes nye kommunestyremedlemmer skulle forholde seg når det forekommer såvidt store avvik. Til dette svarte rådmann Josef Hersløv at det er uheldig med slike avvik, og lovet bedring.

ROB

Målrettet bygdeutvikling

- UTSYN er et prosjekt som skal stimulere til nytenking, sier prosjektleder Ingeborg Knevelsrud fra Fylkesmannens landbruksavdeling og Camilla Sundby ved Nannestad landbrukskontor.

Forkortelsen UTSYN står for utvikling, sysselsetting og næringsliv. Dette betyr en arbeidsmåte for målrettet bygdeutvikling. For Romerike er kommunene Gjerdrum, Lørenskog, Nannestad, Nes og Ullensaker med i dette prosjektet.

Det er i løpet av vinteren holdt flere samlinger for styringsgruppene i de fem kommunene. Her har det vært orientert om prosjektet, det har vært kompetanseheving og det er forsøkt etablert nettverk på tvers av kommunene.

FANGE GODE IDEER

- Vi har satt nærings- og bygdeutvikling på kartet. Så langt ser det ut til at tankegangen om å starte en prosess som fanger opp gode ideer til tiltak i lokalmiljøet har lyktes. Det er etablert nettverk både innad i kommunene og mellom kommunene. Samtidig er det skapt et grunnlag for et godt eta-

blerermiljø. Vi har satt bygdeutvikling på kartet, og vi har fått mange gode ideer om prosjekter, sier prosjektleder Ingeborg Knevelsrud.

FORTSETTER

Selve prosjektet avsluttes formelt til sommeren. Men arbeidsgruppene i kommunene er i en startfase, og arbeidet der skal fortsette til høsten for å få gjennomført prosjektene. UTSYN-prosessen vil bli fulgt opp både på kommune- og fylkesnivå, selv om måten dette skal gjøres på enda ikke er helt klar. Prosessen er åpen, slik at nye deltakere kan bli med. Det er således fullt mulig å danne nye arbeidsgrupper.

Fylkesmannens landbruksavdeling, i samarbeid med Statens Landbruksbank, arbeider med evaluering av prosjektet. Dette for å klargjøre om dette er en arbeidsmetode som det bør satses på i andre kommuner også. Samt om dette er en fornuftig bruk av tilgjengelige ressurser. Både styringsgruppene og arbeidsgruppene i de fem kommunene har hittil gjort en stor innsats.

MÅLSETTING

UTSYN's målsetting er å skape ei blomstrende bygd. Så langt i prosessen er det i Nannestad satt ned en gruppe for infrastruktur, en kulturgruppe og en gruppe for primærnærings og utmarksutnyttelse. Infrastrukturgruppa arbeider spesielt med planer for å få igangsatt en "ringbuss" i bygda, som kan gi bedre kommunikasjon. Kulturgruppa har istandsetting av gammel fløyterhytte i Kringlerdalen på sitt program. Videre en videreutvikling av brukskunst- og håndverkssenteret Heimskringla og gamle Kringler skole. Dette er et prosjekt mellom Nannestad husflidslag og etablererne på Heimskringla.

Primærnæringsgruppa har også et prosjekt for utvikling av et gårdsbruk til barnehage og besøksgård, og ett for å opprette faggruppe innenfor landbruksnærings.

ROB

Brukte bøker på billigsalg

Mange bøker i et bibliotek blir før eller senere modne for kassasjon og avhending. Men det er ikke dermed sagt at bøkene er uleselige. De kan fortsatt ha interesse for enkelte bokinteresserte.

- Vi foretar nå en større opprydding i boksamlingen vår, noe som av og til er en nødvendighet. Samtidig tar vi ut de bøkene som er utstilt, bøker som tiden har løpt ifra og bøker som ikke har vist seg aktuelle for låntakerne over lengre tid, sier biblioteksjef Aslaug Westbye ved biblioteket.

De frasorterte bøkene er lagt fram for salg i biblioteket, alle til felles pris av 10 kroner per bok. Utvalget strekker seg fra barnebøker til lyrikk, faglitteratur og romaner.

ROB

Unngå bråte- og halmbrenning

- Med brenning av hageavfall i hager og langs vegkanter, samt halmbrenning på jordene, blir det unødige plager for allergikere og astmatikere. Sur røyk er til sjenanse for naboer, og den kan i verste fall føre til pustebesvær for allergikere, sier teknisk hygieniker Øystein Solevåg.

- Det er en alminnelig oppfatning blant mange at slike plager går over bare en kommer seg vekk fra kildene til plagene. Men slik er det ikke. Sykdommen kan være tung i dager eller uker etter at brenningen er over. Dette fører til at medisinforbruket øker, og sykefravær eller i verste fall sykehusinnleggelse kan bli konsekvensene, fortsetter Solevåg.

KOMPOSTERING

Umiddelbart etter våroppussingen i hager og på jordene kommer så pollen av bjørk, buerot og gras. - Forsommeren er en vond tid for de med slike plager. Gjøden derfor ikke verre, lyder oppfordringen fra helseetaten, som mener at et godt alternativ til brenning av bråte og halm er kompostering. Da blir næringsstoffene i jorda, i stedet for å genere nabolag. Alle hageeiere bør derfor ha

en innhegning eller berge der dødt gras, kvist og blader kan samles. Dette blir til god jord som er utmerket til jordforbedring i hagen. Ellers minner tenkisk hygieniker Øystein Solevåg og jordbrukssjef Camilla Sundby om mulighetene for å få levert spesialavfall som spillolje, lakk, batterier, lysrør, platvermidler og etsende soffer til Dal Skog.

PLASTINNSAMLING

Også plast leveres på Dal Skog. Mottaket er spesielt beregnet for landbruket, som har behov for å kvitte seg med store mengder plaststoffer. - Bare i Nannestad utgjorde dette plastoverskuddet i 1995 hele 10 tonn, sier jordbrukssjef Camilla Sundby.

Jordbrukssjefen minner samtidig om nye og strengere forskrifter for bruk av kloakkslam på jordene. Prøver for å påvise innholdet av tungmetaller i jorda er tatt for hele Nannestad, og det kan ikke tas imot kloakkslam der innholdet av slike metaller allerede er stort. Indirekte vil dette legge et press på avfallsselskapene om å sortere ut stoffer som forurenser mest. Retningslinjer for utfylling av søknader fra de bønder som ønsker å ta imot kloakkslam er utarbeidet.

ROB

Papirtømming

Hittil har det ikke vært tømming av papirbeholdere i juli måned. Men fra i år blir det tømming også i denne feriemåneden.

Bakgrunnen for at disse beholderne ikke ble tømt i juli var at det ble regnet med at mengden av papir ikke var så stor i denne måneden. Men i virkeligheten viste seg å være en annen, og resultatet ble overfylte beholdere i august. Dette ble et irritasjonsmoment hos såvel renovatør som abonnentene, og klagen strømmet inn til teknisk etat. En del av papiret havnet nok også i boksene for restavfall, der det ikke skulle være.

Merkostnadene ved å utvide tømmingen av papirbeholderne til 12 ganger årlig medfører en ekstrasavgift på 24 000 kroner, uten at dette fører til forhøyning av tømmeavgiften.

ROB

- Stopp bråte- og halmbrenning og lever plast og spesialavfall på Dal Skog, lyder oppfordringen fra teknisk hygieniker Øystein Solevåg, jordbrukssjef Camilla Sundby og helsesjef Ørn Terje Foss.

Krigshistorie registreres

Fra overleveringen av historielagets rapport om registrering av krigsminner. Til venstre Rune Storstein fra tekniske etat, Bjarne Holter og Gulbrand Aas fra historielaget og ordfører Hans Fredrik Bang.

"Norge under okkupasjonen" er navnet på et landsomfattende prosjekt som skal belyse tyskernes aktivitet i landets kommuner under krigsårene. For Nannestad vedkommende har det lokale historielagets medlemmer Bjarne Holter og Gulbrand Aas levert en rapport over det som er registrert om okkupasjonsmaktens aktiviteter i bygda.

Det er ikke tidligere foretatt noen samlet registrering av den omfattende virksomheten som tyskerne sto for i løpet av de fem krigsårene. Dette anses som et forsømt område i krigshistorien. Selv om det nå er gått mer enn et halvt århundre siden krigens slutt, er det enda ikke for sent å få hendelsene registrert. Sammen med diverse offentlige myndigheter har en gruppe interesserte personer tatt initiativet til å få en slik registrering av krigsminner samlet. Gruppen består av direktør Bjørn Balstad, forfatteren Randi Bratteli, forsker Guri Hjeltnes, professor Tore Pryser og fylkesmann Håkon Randal.

SAMARBEID

Formålet med opplegget er å få

Redaksjonsutvalg

Det er valgt nytt redaksjonsutvalg for Bygdespeilet. Dette består av Magnar Haraldsen, Per Inge Steien, Marita Andersen, Svein Erik Kopperud og Vivi Lindholm. Det er tidligere vedtatt at Bygdespeilet fortsatt skal komme ut fire ganger årlig.

ROB

en oversikt over det som fantes av tyske anlegg og aktiviteter i alle deler av landet i krigsårene. De oppgaver som arbeidsgruppene i de respektive kommuner samler inn skal overføres til et kartverk som viser hva slags anlegg og aktiviteter som fantes hvor.

Det er viktig at disse studiegruppene i kommunene består av personer som selv opplevde krigstiden. De som står bak prosjektet har derfor henvendt seg til lokale historielag, eldreåd, pensjonsinstitusjoner, milorggrupper og andre for å samarbeide med personer over 65 år som kan hjelpe til med de lokale registreringene.

INNSAMLING

De som står bak undersøkelsen har utarbeidet et eget registrerings-skjema som brukes av de lokale gruppene. På dette registreres krigsanlegg og aktiviteter innen tyskernes hær, marine, luftforsvar og administrasjonssentra. Videre beskrivelser av tyskernes sosiale liv i et okkupert land, samt registrering av fangeleire.

Her i bygda har den lokale registreringsgruppen bestått av Bjarne Holter og Gulbrand Aas. I sitt arbeide får de bistand av oppmålingsleder Rune Storstein fra kommunens tekniske etat.

MANGE TYSKERE

- Nannestad slapp utrolig bra unna krigshandlinger, selv med sin nære beliggenhet til sentrale militære anlegg. Bygda hadde da heller ingen falne i krigshandlinger, sier Bjarne Holter og Gulbrand Aas i sin rapport.

Av registreringene nevnes at tyskerne hadde sterke luftvernstillinger på Bidsler og Låke gårder. Ellers var en rekke både private og offentlige bygninger tvangsrekvirert. Verst ble Stensgård rammet, der alle kretsens folk ble tvangsforflyttet da tyskerne anla skytebane for kanoner i dette området.

ROB

Med Alpinklubben på Galdhøpiggen

Halvor Johansen fra Nannestad alpinklubb i god stil ned den krevende løypa fra Galdhøpiggen.

Det var Nannestad alpinklubb og Ullensaker vannskiklubb som i 1988 blåste nytt liv i det tidligere så tradisjonelle Galdhøpigget. Da med Einar Roth fra Eidsvoll og Tormod Olufsen fra Stensgård som pådrivere. Utforrennet er krevende både i oppstigning og nedfart, og det har meget stor popularitet.

Årets renn skapte på grunn av snømangel mye arbeide for arrangørene. Hele 20 personer var forøvrig opptatt med forberedelsene i fire døgn før startskuddet.

SLIT

Det finnes ingen skitrekke eller annen mekanisert hjelp for å ta seg opp på Galdhøpiggen. Derfor må alle porter, 30 stk med fire staur i hver, pluss flere hundre meter sikkerhetsnett, bæres opp i løypa. Det samme gjelder sambandsutstyr og annet materiell.

Men slitet til tross, såvel arrangører som deltakere har det gøy i

dette spesielle rennet. For deltakerne betyr dette en tre timers svettefull marsj mot toppen og 10 minutters konsentrasjon i utforkjøringa. 350 var det som denne gangen stilte opp i den krevende dysten.

UTFORDRING

Allerede fra starten av krever rennet full konsentrasjon. Først på bresnø med passende helling, før det bærer utfor i noe som kan minne om fritt fall. Her må løperne stole på seg sjøl og sikkerhetsnettet på de mest kritiske punktene. Deretter følger skråkjøring ned på en flate før breen forlates, og videre på isete forhold i Tverrdalen.

Men Galdhøpigget er ikke bare slit og konkurranse. Etter fullført renn er det felles samvær, der noen nyter godværet mens andre konkurrerer i fremføring av stev. Og om kvelden blir premier for 80 000 kroner fordelt etter fortjeneste, enten det nå er for raskhet og teknikk, dagens beste fall eller behersking av Telemarkstilen.

ROB

Brannvesenets lille tankevekker.

Om den røde hane skulle gale hos deg !

Visste du at det i dag selges ovner som har en varmeeffekt som krever isoleringstiltak utover vanlig brannmurkrav. Det er du som bruker av ildstedet som er ansvarlig for nødvendige sikringstiltak.

Brannvesenet gir råd og veiledning, ring brannstasjonen, telefon: 63 99 74 83

BRANN MELDES PÅ TELEFON 63 97 84 50

Opplysninger kan også fåes ved Teknisk etat på hverdager, telefon: 63 99 75 10

Sortert avfall kan leveres gratis!

Øvre Romerike Avfallsselskap (ØRAS) melder at sortert avfall fra privat forbruker kan leveres gratis på Dal Skog. Miljøstasjonen der har

åpent på tirsdag, onsdag og fredag fra kl 08 til 15, og på mandag og torsdag fra 08 til 18,30. Lørdager og søndager er det stengt.

Gjennom de vanlige utplasserte "grønningene" blir papp, papir og restavfall innhentet. Prisen for dette inngår i abonnementet. Ellers er det gratis levering av følgende typer:

Avfallstype	Innhold	Leveringssted
Drikkekartonger	Melkekartonger, juicekartonger, yoghurtbegere av papir	Nytt innsamlingssystem er på gang. Informasjon senere. Dal skog
Hvitevarer/metall	Komfyrer, vaskemaskiner, tørketrommel, kjøleskap, dypfryser, andre gjenstander med hovedbestanddel metall	Dal skog
Glass	Flasker, syltetøyglass etc., sortert i klart og farget. Skal være rent. Lokk og korker fjernet. Men ikke keramikk, porselen, krystall, plastflasker, bilruter.	Containere sentralt plassert i kommunen. Dal skog.
Ren fyllmasse	Jord, stein, leire etc.	Dal skog
Hageavfall	Hageavfall som kan kvernes, inkl. røtter og grener.	Dal skog
Klær	Klær som kan brukes om igjen.	Klescontainere plassert i kommunene (UFF). Frelsesarmeens (Fretex) container på Dal skog.
Spesialavfall	Lim, lakk, maling, løsemidler, flekkfjerner, toalettrens, klorin, rustfjerner, motorrens, låsespray, plantevernmidler, spillolje, tungmetallholdige batterier, bilbatterier, termometre, gift til insekter, lysstoffrør, lavenergipærer, lim. Men ikke eksplosiver, radioaktive stoffer, tom emballasje, inntørkede rester av maling og beis etc.	Dal skog. «Miljøbil» som henter spesialavfall ved sentrale steder i kommunen (vil bli annonsert)

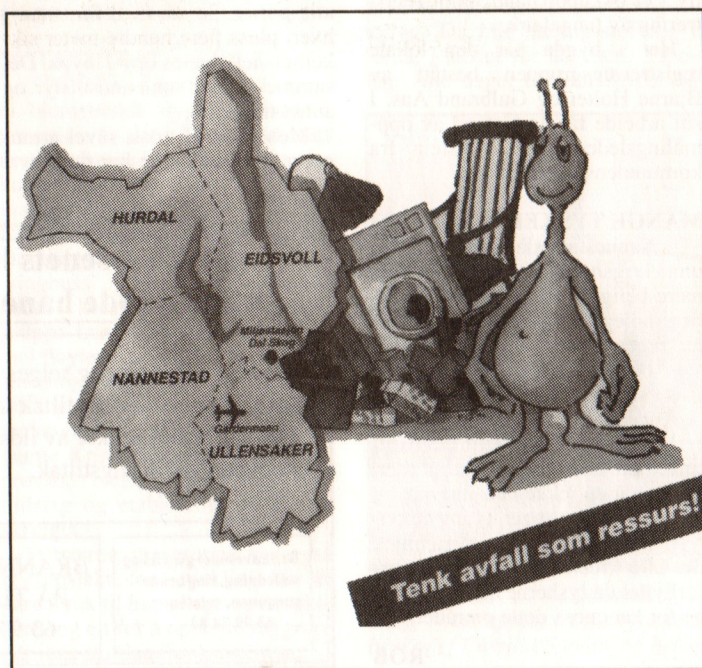
Grovavfall som defekte møbler, blandet bygnings/rivingsavfall, radioer, TV-apparater leveres på Dal Skog. Inntil 3 sekker er gratis. Over 3 sekker og inntil 1 kbm koster 50 kroner. Over 1 kbm veies inn og betales etter gjeldende satser.

Det presiseres at alle disse takstene gjelder sortert avfall fra privat abonnent. Nærinsdrivende må betale etter dagens satser.

Ved å sortere mest mulig avfall vil det havne mindre avfall på fyllplassen, som derved får forlenget levetid. Dette medfører at en unngår større økning av renovasjonsavgiften. Ressurser i de forskjellige avfallstyper blir utnyttet, og miljøgifter i spesialavfallet blir tatt hånd om på en forsvarlig måte, sier ØRAS.

Eventuelle spørsmål kan rettes til ØRAS tlf 63 84 12 20 eller miljøstasjonen Dal Skog tlf 63 97 62 90.

ROB

Snekkerverksted

59 000 kroner, som i budsjettet var avsatt til rehabilitering av den kommunale kinoens lydutstyr, er overført til snekkerverkstedet i Aktivitets-senteret.

Midlene skal brukes til ombygging av deler av nåværende vedsentral til snekkerverksted. Tilbudet for brukerne i utegruppen består for en stor del av vedproduksjon, men dette passer ikke for alle. I det nye snekkerverkstedet, som vil oppta halvparten av vedsentralen, vil mange kunne tilbys mer variert arbeid. Her skal det også lages gjenstander for salg. Selve innredningen av snekkerverkstedet blir samtidig en aktivitet for brukerne.

ROB

Flyplassens sikkerhetskontroll

Ved den nye flyplassen blir det en omfattende sikkerhetskontroll av såvel bagasje som passasjerer.

For innsjekket bagasje vil kontrollen foregå ved hjelp av seks automatiske røntgenmaskiner, fem manuelle arbeidsstasjoner, en manuell røntgenstasjon og ett system for siste-kontroll av mistenkelig bagasje. Dette er integrert i systemet for bagasjehåndtering.

For spesialbagasje blir det en røntgenmaskin for kontroll av bagasje som ikke kan transporteres i bagasjehåndterings-systemet, plassert nær innsjekningsøyene på avgangsnivå.

For sikkerhetskontroll av varer blir det en manuell røntgenmaskin for kontroll av varer i ekspedisjonsbygningens varemottak.

Utstyret for sikkerhetskontroll av personell og bagasje består av 13 portaler med metalldetektorer for personkontroll og et tilsvarende antall manuelle røntgenmaskiner for kontroll av håndbagasje. I tillegg blir det 34 hånddetektorer.

Omfang og utforming av kontrollsystemene er basert på 100 prosent kontroll av alt personell, bagasje og varer som skal inn i ekspedisjonsbygningen. Formålet er å kunne hindre at eksplosiver, våpen og andre farlige ting blir bragt inn i bygningen. Alt utstyr for sikkerhetskontroll ved flyplassen skal stå ferdig innen utgangen av 1997.

ROB

Omfattende krav i problemstillingen flystøy - helse

- Med bakgrunn i kravet fra Nannestad kommune, fylkesleogens uttalelse i saken og vår kunnskap om sammenhengen mellom flystøy og helseproblemer, mener vi at følgende må vektlegges i referansegruppas arbeid for å ivareta hensynet til konsekvensutredning etter kommunehelsetjenesteloven, sier

* Konsekvensutredninger utført på bakgrunn av støyberegninger må forutsettes å bli korrigert i samsvar med reelle støy målinger etterat flyplassen er satt i drift, dersom det forekommer avvik av betydning.

* Den igangsatte studie i referansegruppa må benyttes for å identifisere de støynivåer hvor helseskader registreres. Der hvor det er sprikende resultater med hensyn til hvilke støynivåer som gir opphav til helseskade, legges "føre-var-prinsippet" til grunn.

* Studier som undersøker og/eller dokumenterer helseskader på utsatte grupper av befolkningen så som barn, eldre, pasienter med hjertesykdommer, astma/allergi, søvnforstyrrelser eller psykiske plager må tillegges større vekt enn studier på funksjonsfriske arbeidsføre folk. Fastsettelse av aksepterte grenseverdier for støy må baseres på å unngå helseskader hos de som tåler det minst.

* Dersom den igangsatte studie ikke gir entydige svar på hvilke grenseverdier vi skal legge oss på ved kartleggingen av risikobefolkningen, vil vi ut fra vår helsefaglige vurderinger anbefale å legge WHO's anbefalte grenseverdier til grunn. Der det er usikre konklusjoner må referansegruppa angi hvilke ytterlige forhold som bør gjennomgås ved fremtidige forsk-

ningsprosjekter knyttet til flystøy og helse.

* På bakgrunn av de grenseverdier som fremkommer må det utarbeides kart og beskrivelser av de områder hvor verdiene overskrides ut fra beregninger eller reelle målinger.

* Der grenseverdiene overskrides må det utredes hvilke avbøtende tiltak som kan ha tilstrekkelig effekt til å redusere eksponeringen, slik at en unngår helseskader. Ved nattflyging legges til grunn de grenseverdier som ikke må overskrides for å forstyrre søvn beregnet eller målt inne i soverom med tilstrekkelig ventilasjon og kjøling i rommet. Det vil si åpne vinduer og ventiler.

* Helseproblemenes omfang må vektlegges slik at jo større overskridelsen er, jo større blir den beregnede kostanden i form av oppståtte helseproblemer. Dette vil sikre at det blir tatt minst like stort hensyn til mindre befolkningsenheter i nærheten av flyplassen som store befolkningskonsentrasjoner lengre unna med lavere eksponeringsnivåer.

* Kostnadene ved de forskjellige trasevalg i form av antall personer som utsettes for risiko for helseskader må beregnes på en slik måte at det gir et hensiktsmessig grunnlag for å velge de traseer som gir minst mulig støyulempet for befolkningen.

* Kostandene ved å gjennomføre tilstrekkelige avbøtende tiltak for å unngå overskridelser av grensverdiene som gir helseskader må beregnes for hver enkelt trase.

* I tråd med de rikspolitiske retningslinjer skal det prioriteres å gjennomføre avbøtende tiltak for å minimalisere støyulempet. Effekten av de avbøtende tiltak må evalueres.

* Det må under ellers like økonomiske vilkår prioriteres å gjennomføre avbøtende tiltak for å hindre fremtidige helseskader fremfor å avsette midler til å dekke utgifter ved behandling av sykdom som måtte oppstå som følge av den helseskadelige støyen.

* Utredningene må ta hensyn til summen av støyvirkningene. Det

kommunelegene i Ullensaker, Gjerdrum, Eidsvoll og Nannestad i sine helsefaglige vurderinger for konsekvenser av inn- og utflygingstraseene til den nye flyplassen. Bygdespeilet gjengir her de fremsatte kravene:

vil si at det også må tas hensyn til støy fra annen virksomhet i forbindelse med flyplassutbyggingen. Dette gjelder veitrafikk, jernbane og støy fra Forsvarets virksomheter. OHAS/Luftfartsverket må påta seg koordineringsansvaret for beregning av summen av støy fra forskjellige tiltakshavere der flystøyen er viktigste bidrag til støyforurensingen.

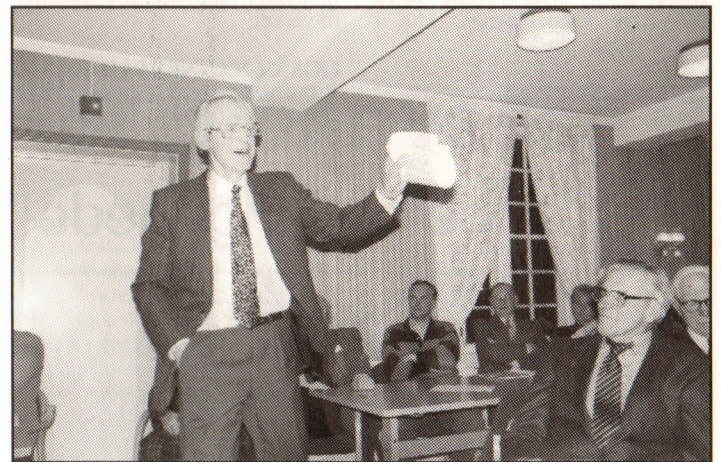
* Luftfartsverket og OHAS må påta seg ansvaret for å fordele ansvarsområder for utredninger, slik at ingen henvendelser fra kommunene til en adressat blir tilbakesendt, avvist eller henlagt

med begrunnelse feil adresse.

Denne listen er ikke ment å være uttømmende for alle helsemessige konsekvenser av flyplassutbyggingen. Den er i første rekke konsentrert om de aktuelle problemene som fremkommer fra flystøyen som et helseproblem. Fra helsefaglig hold vil det være riktig å påpeke at dette også kan innvirke på andre helseforhold. - Helse og livskvalitet er også lite berørt i denne sammenhengen, men dette vil bli fulgt opp senere, sier kommunelegene i Ullensaker, Gjerdrum, Eidsvoll og Nannestad.

ROB

Tor Brustad i historielaget

Professor dr philos Tor Brustad i karakteristisk positur under hans kåseri om forskningens oppgaver og resultater i historielagets møte i Bygdehuset.

Som avslutning på historielagets årsmøte holdt professor dr philos Tor Brustad et interessant og spennende kåseri om forskning generelt og om sitt virke i forskningens tjeneste.

Brustad, som opprinnelig er nannestadsokning, innledet med et tilbakeblikk på sin ungdoms hjembygd. Så fulgte han opp i et engasjerende kåseri om fysikkens og kjemiens naturlover. Til tross for et uhyre komplisert tema, fortalte han om forskningens resultater og muligheter i et språk som ble forstått av alle.

I sin illustrerende presentasjon tok Brustad utgangspunkt i den

elektromagnetisk stråling av forskjellig bølgelengde og menneskets oppfatning av denne. Så fulgte han opp med innblikk i forskningens verden, fra tidligere tider til nåtiden og hva som kan ventes av fremtiden. Videre berettet han om mikrobiologiens mangfold, DNA-molekylets oppbygging, cellenes form og funksjon og skapningenes arveanlegg. Interessant var også hans beretninger om eksperimenter på mus, der Brustad viste video fra sitt arbeide i forskningens tjeneste ved Radiumhospitalet.

En fulltallig forsamlingen i Bygdehuset satte stor pris på dette opplysende kåseriet av en stor forsker på området! ROB

Boketterlysning

I januar 1929 eller 1930 ble skuespillet "Dommedag i Skreppebrøtin" oppført av Nannestad arbeiderungdomslag i kjøpmann Sæthers lokale på Gardermoen. Dette er et lite skuespill skrevet av pseudonymet "Tølleiv" i 1927. Det ble trykt i A5-format og utgitt av Norges Ungdomslag. Bak pseudonymet står Mikkjel Fønhus.

Spørsmålet er nå om det er noen av Bygdespeilets lesere som var tilskuer eller kanskje med på å spille dette stykket for mange år siden. En bærumsmann ønsker seg denne boken, som for han er et manglet ledd i sin samling av Fønhuslitteratur. Dersom noen skulle være i besittelse av heftet, vennligst ta kontakt med biblioteksjef Aslaug Westbye. AW

Køltilvirkning var fortidens skogindustri

Vår lokalhistoriske medarbeider Ola Breen har skrevet denne beretningen om den eldste form for skogindustri i bygda. Her forteller han om hvorledes trekøl ble tilvirket og hvilke følger dette fikk for skogen.

Den eldste form for skogindustri i bygda vår var køltilvirkning i groper i forbindelse med "jernvinna". Det antas at denne startet opp omlag år 700, og at den fortsatte til omkring år 1300. Fornminner om "jernvinna" finner en i form av groper, slagghauger og sannsynlig også såkalte "blæstere" rundt om i terrenget. Dette ble forøvrig beskrevet i Bygdespeilet nr 1/1991.

MYE TREVIRKE

Kølvæd hogsten til "jernvinna", spesielt i de områdene det var mye myrmalm å finne, gikk hardt ut over skogen. Men det var likevel for ingenting å regne i forhold til det som skulle komme 300 år senere.

I slutten av 1500-årene fattet dansk kongen interesse for bergverksindustri. Omkring 1625 ble Eidsvold Værk anlagt, og det ble drevet med vekslende hell fram til 1822. Det var enorme mengder med trevirke som trengtes for å skaffe køl til verket, selv om Eidsvold Værk ikke var av de store. Det er regnet ut at det trengtes 12 000 kbm førsteklasses virke i gjennomsnitt per år.

KØLABOTNER

Ingen som vanker i skog og

mark kan ha unngått å legge merke til de hundrevis av kølabotner som ligger der som varige minner om jernverksdrifta. Riktignok er de ikke gamle nok til å kalles fornminner, men interessante kulturminner er de likevel. Vi kan ennå se de gamle mileplassene som sirkelrunde platåer i terrenget. De har en diameter på 10 - 18 meter, omgitt av en avbrutt grøft, som kan være ganske varierende fra tre til fem forholdsvis dype hull til nesten sammenhengende.

HARDT UT OVER SKOGEN

Til å begynne med gikk det hardest ut over skogene i verkets nærmeste omgivelser, først og fremst i Eidsvoll. Men lenge gikk det ikke før verkets eiere kastet øyne på "mo-skogen" utover i Nannestad. Først var eierne henvist til å skaffe virket fra kronskogene, prestegardsskogene, gardar som kongen eide og almenningene.

Kølsituasjonen var forvilet mang en gang. I 1757 fikk verket endelig sin "sirkumferense", det vil si rett til å forlange køl, ved og tømmer i gardsskogene framkjørt til verket.

OGSÅ I NANNESTAD

Forordningen rammet også bortimot ett hundre gardar i Nan-

nestad. Men sirkumferensen ble opphevet i 1816. Det er uvisst hvor stor betydning denne ordningen fikk for verket. Det ser nemlig ikke ut til at det for alvor gjorde bruk av sine nye rettigheter, som forøvrig var lovet dem allerede i 1688.

Store arealer ble snauhogd og virket forvandlet til køl. Unntatt det grøvere sagtømmeret som

holdt åtte tommer på 10 alen, som gikk til husbygging.

På de uthogde flatene kom så først lauvskog, som seinere ble avløst av barskog. Jernverket var nok delvis skyld i de skamhogde skoger, som det ble snakket mye om i slutten av det forrige århundre.

OLA BREEN

Høyt oppe og langt nede!

Vegard Hokstad scorer for Holter mot Abildsø. Men Holter, som ledet 3 - 0, tapte tilslutt 4 - 3.

Som ifjor åpnet Holter også i år uten å imponere. Det ser ut til at laget må ha litt tid på seg for å få sving på sakene.

Åpningskampen måtte foregå på Åsen Stadion, da Holtersletta enda ikke var spillbar. På den utmerkede grusen på Åsen ble det null poeng mot Abildsø. Alt så lovende ut med 3 - 0-ledelse tidlig i første omgang. Men utover i kampen stokket spillet seg, og Abildsø scoret fire lettvinne mål. Med de tre scorede målene burde kampen egentlig være vunnet.

Det var for anledningen publikumsrekord på Åsen Stadion, med over 200 tilskuere. Men så er det da heller ikke så vanlig med 2.divisjonsfotball på denne banen. Selv om det ble tap i den første kampen, og det har heller ikke gått så bra i de påfølgende kampene, kommer sikkert laget sterkere tilbake utover i sesongen.

Forøvrig ser det bra ut både med rekruttering og lagene i divisjonsspillet. Nytt for sesongen er at Skogen IL igjen stiller herrelag i serien.

SEK

Pris til Toves eplekake

At Tove Haga er en mester til å frembringe de mest innbydende og velsmakende kaker, kan sikkert bekreftes av gjestene som besøker Trugstad Gård. For sine egenkomponerte oppskrifter har hun flere ganger fått høythengende priser. Nå også fra fagbladet "Mat og Drikke", som har kåret Toves eplekake med romkrem til beste søte gjærbakst. Her presenterer Tove sin velsmakende eplekake med romkrem.

ROB

«Kjendisen»

Solbjørg Nygård fra Nygårdstoppen beretter dagens historie. Denne er hentet fra barnehagemiljøet, hvor tre smågutter satt ved matbordet og hadde det hyggelig. Barnehagetanten kom etterhvert bort til de tre unge herrer, og spurte dem i tur og orden hva deres mødre jobbet med.

- Min mamma jobber på kontor, svarte den første.

- Min mamma jobber på fabrikk, sa den andre.

- Min mamma dikker dømper til meg, sa den tredje.

Solbjørg Nygård sender stafettpippen videre til kontorist og skogeier Berit Slattum i Åsgreina. Vi kan belage oss på det verste!

SEK

Skolefritidsordningen

Kommunestyret har vedtatt at det skal opprettes deltids-plasser ved skolefritidsordningene fra skolestart til høsten. Det gis tilbud om halve plasser med inntil 15 timer pr uke eller hele plasser.

Ordningene skal ha åpningstid fra 07 om morgenen til 17 på ettermiddag fra mandag til og med fredag. Unntatt herfra er selve undervisningstiden.

Søskenmoderasjon innføres fra samme tid, og her betales halv pris for hver. Det gis imidlertid ikke moderasjon ved kombinasjon av seksårstilbud og skolefritidsordning.

Samarbeidsutvalgene ved hver skole skal vurdere mulighetene og interessen for å gi et tilbud om kjøp av mat under skolefritidsordningene. Et slikt tiltak må i tilfelle gjøres selvfinansierende. Fra skolestart høsten 1996 vil ordningene være åpne 11 måneder i året.

Skolefritidsordningene i Nannestad skal i prinsippet være selvfinansierende og til selvkost.

ROB

«Kvartalets Bilde»

Odd Sivertsen fra Preståsen er dette kvartalets utstiller i Bygdespeilet og Sparebanken NOR's lille galleri i bankens lokaler.

Sivertsen har vært aktiv som maler i 23 år, og han har en stor produksjon bak seg. Sin faglige bakgrunn tilegnet han seg ved Akademiet i Aarhus. Gjennom sin produksjon har han skapt sin egen stil, som har gjort hans bilder lett identifiserbare. Bildene er gjerne forenklet og fortettet i form og farge, men alltid med et budskap til ettertanke.

Utstillingsaktiviteten har vært meget stor, og han har deltatt i en rekke utstillinger både her til lands, i Danmark og på Færøyene. Til høsten skal han stille ut flere steder i Finland, og på nyåret går turen til Polens hovedstad. Av lokale utstillinger der Sivertsen har deltatt nevnes Romeriksutstillingen, Nannestad bibliotek, Galleri Henrik, Galleri Charlie og Akershus kunstsenter. Videre har han hatt sine utstillinger i Bodø kunstforening, Kunstsenteret i Svolve, Samisk kunstsenter i Karasjok, Florø kunstlag, Sogn og Fjordane kunstsenter, Skien kunst-

Odd Sivertsen presenterer sitt Kvartalets bilde.

forening, Landsforeningen norske malere, Unge Kunstneres Samfunn, Landsforeningen kirke og kunst, Nord-Norsk kunstutstilling og Østlandsutstillingen. I 1995 var han representert med to bilder på Statens høstutstilling.

Sivertsens arbeider bli formet fortrinnsvis i olje, men også som

akvareller. Motivene dreier seg ofte om livsproblematikk, mange fra læstadianernes historie, samt det nordiske lysets spill. Han har sitt atelier i Bønsdalen.

Kvartalets bilde har "Livsstrand" som tittel. Det er å finne i Sparebanken NOR frem til midten av august.

ROB

Normalår for brannvesenet

- Sett under ett var 1995 et normalår for Nannestad brannvesen. Første halvdel var relativt stille, mens det ble svært så travelt mot slutten av året, sier overbrannmester Birger Kristoffersen.

Totalt hadde brannvesenet 25 utrykninger i siste kvartal av 1994. I årets løp var det ellers tre større branner i bolighus, en ved Åsen Pøb i Åsgreina, en i Grevlingsvegen på Preståsen og en på Løkenfeltet i Holter. Alle med totalskader på hus, og sistnevnte også med tap av menneskeliv.

INGEN SKOGBRANNER

Statistikken viser at det i 1995 var åtte utrykninger til brann i bygninger, tre bilbranner, seks pipebranner og fire grasbranner. Videre var det seks utrykninger ved trafikkulykker, seks såkalte unødige alarmer, fire utrykninger ved annen småbrann og ni ved vannskade og oversvømmelser. I likhet med for 1994 var det ingen utrykninger ved skog- eller søppelbranner, og det var heller ingen registrerte falske alarmer. Heller ikke var det oppdrag i for-

bindelse med forurensing og ambulansassistanse.

Nannestad brannvesen har nå syv fast ansatte: en brannmester, to brannformenn, to konstabler og to på feiersektoren. I tillegg kommer tre deltids brannbefal og 11 deltids brannkonstabler.

Maskinparken består av en fire

år gammel moderne og effektiv brannbil. I tillegg disponeres reservebrannbil av årgang 1974, en tankbil årgang 1970 og en terenggående 1956-modell terenggående utrykningsbil ved skogbrann. Ellers er brannvesenet relativt godt utstyrt med redningsutstyr, lysaggregat, pumper og radioutstyr.

ROB

- Som helhet ble 1995 et normalår for Nannestad brannvesen, sier overbrannmester Birger Kristoffersen.

Fløyterhytta i Kringlerdalen restaureres

Leirelva med sine idyller og kulturhistoriske minnesmerker er en "sølvtråd" gjennom bygda. Dette er det store enighet om, både i det lokale historielaget og den lokale UTSYN-gruppa. Begge går da også inn for at elva og dens nærmeste omgivelser skal bli bedre kjent og brukt av bygdefolket og andre i turistøyemed. En nå planlagt restaurering av den gamle fløyterhytta i Kringlerdalen inngår som en del av et slikt prosjekt.

Fløyterhytta i Kringlerdalen skal være den eneste gjenstående i sitt slag på den gamle fløyterstrekningen mellom Hadelandsåsen og Øyeren. Akkurat der den ligger var det et kritisk punkt for tømmeret, som hadde lett for å floke seg i en stri foss gjennom et trangt gjel. Derfor ble denne hytta anlagt akkurat her hvor mannskap raskt kunne være på pletten for å løse problemene. Dette kunne forøvrig være en tøff jobb. Det berettes at fløtere enkeltvis måtte fires i tau ti meter ned mot tømmerflokkene og den frådende fossen.

BYGDEVEG

Området rundt den gamle fløyterhytta er nå ikke så lett tilgjengelig. Men engang var det her bygdevegen mellom Hovedvegen og Åsvegen krysset Leira. Dette var et sted der elva var på sitt smaleste, og ingen flom kunne true brukstokkene 10 meter over fossen.

Bjørn Haga, Gulbran Aas, Ingeborg Knevelsrud, Bosse Tangen, Per Waage og Camilla Sundby foran den gamle fløyterhytta som nå skal istandsettes.

Trafikken var nok også betydelig, da det nær ved var både mølle og sagbruk med historiske røtter tilbake til 1600-tallet.

- Vi ønsker å sette fløyterhytta istand og lage ny bru over den vilte fossen, alt i forståelse med grunneier og i samarbeid med den lokale UTSYN-gruppa, sier Gulbrand Aas i historielaget, som gjerne ser at dette stedet med sine spesielle naturforhold og sin kul-

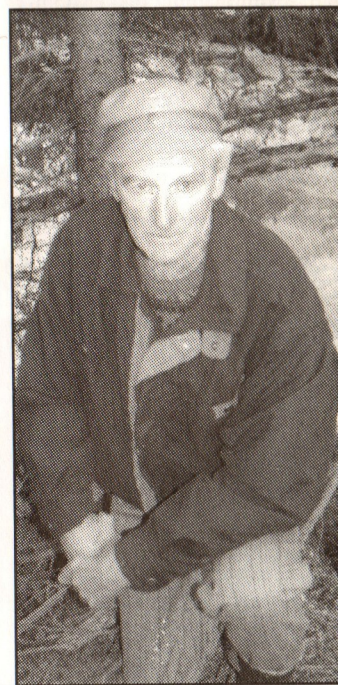
turhistorie kan bli et møtested for natur- og kulturinteresserte.

MULIGHETER

Hele Leirelva gjennom bygda er i seg selv en severdighet med mange muligheter. Helt fra Volldaldalen i Maura til Krokfoss på grensen til Ullensaker finnes det interessante kulturminner ved elvas bredder, sammen med en sammenhengende frodig natur. Ikke minst gjelder dette tidligere tiders industrivirksomhet, der en finner rester av flere møller og sagbruk. I Låkedalen også minner om garveri, farveri og et elektrisitetsverk.

Det er allerede etablert en tursti mellom Kopperud og Låkedalen. Noe lignende kan tenkes anlagt i området fra Kringlerdalen og sørover mot fløyterhytta. Ellers er hele elva et eldorado for padlere, der en finner såvel stilleflytende vann som hissige stryk og større fosser.

ROB

- Vi ønsker å sette istand den gamle fløyterhytta og gjøre området tilgjengelig for folk, sier Gulbrand Aas i historielaget.

Fra S-marked til Megabutikk

- Den sterke omsetningsøkningen har ført til at Bjerke Handelslag er i ferd med å vokse seg for stort i forhold til de nåværende lokaler. Derfor blir det nødvendig å omgjøre dagens S-marked til storbutikk etter Megaprinippet, sier disponert Geir Dyre i Forbrukersamvirket Øvre Romerike.

Ifølge Dyre er det egentlig romkapasitet nok til å dekke behovet for forretningslokaler. Men det er nødvendig å få det tilgjengelige arealet mer effektivt utnyttet enn under dagens forhold.

En omlegging av selve butikken betyr blant annet at alle spesialvarer, det vil si alt som ikke har med mat å gjøre, må ut av den nåvæ-

rende forretningen. Her foreligger da to alternativer; - enten å benytte de ledige banklokalene i samme hus, eller å oppføre et påbygg til Bjerkesenteret.

- Vi er i forhandlinger med andre interessenter med mål å trekke til oss andre forretningsstyper på vårt tomteareale i Maura sentrum. I første omgang vil slike eventuelle utvidelser skje på ett plan. Omsetningsøkningen er stor, og noe må gjøres for å skape en effektiv utnyttelse av forretningen. Vi har en stabil medlemsmasse, som stadig blir større. Jeg er derfor ikke bekymret for at vi ikke skal kunne beholde vår del av totalomsetningen i Mauraområdet, og også å kunne øke denne, sier disponert Geir Dyre i Forbrukersamvirket Øvre Romerike. ROB

Reviderte godtgjøringer

Kommunestyret har vedtatt nye satser for godtgjøringer til kommunens folkevalgte. Dette gjelder blant annet godtgjøringer til ordfører, varaordfører, kommunestyrets medlemmer og medlemmer av utvalg, råd og komiteer. De nye godtgjøringene er foreslått av et nedsatt utvalg, som har bestått av Hanne Mæland (H), Ingjerd Enger (AP) og Cato Sand (SP).

ROB

Boligbyggelagsvalg

Til Nannestad boligbyggelags styre har kommunestyret valgt Gunnar Skar, og til representantskapet Ivar Ormstad, Lars H. Tingulstad og Bjarne Ruud.

ROB

Kommunesenteret fortsatt uten navn!

Nannestad sentrum har hatt og har en rekke forskjellige navn, eksempelvis Mo, Teiebyen, Nannestad sentrum eller Midtbygda. I forbindelse med revisjon av Norgesatlasen ønsker kommunen å få fastsatt hva bygdesenteret egentlig skal hete.

En kommunalt oppnevnt vegnavnkomite har levert en rekke forslag til veg- og stedsnavn. For Nannestad sentrums vedkommende gikk forslaget ut på at dette heretter skal hete Skefillstad.

PRESTEGARD

Ifløge Bygdespeilets historiemedarbeider Ola Breen var Skefillstad navnet på den gamle Nannestad prestegard. Denne lå imidlertid ikke der prestegarden nå er å finne, og det antydes at den kan ha hatt sin plass der familien Habberstads hus ligger idag. Skefillstad hadde forøvrig ry som Romerikes beste prestegard, og den ble senere tinggard for Vesttorp. Breen stiller derfor spørsmål om hvorfor sognet i Midtbygda fikk navnet Nannestad og ikke Skefillstad.

FORSVANT

Men sognet fikk samme navnet som sognekirken, nemlig Nannestad. Skefillstad-navnet forsvant antagelig allerede på 1500-tallet, og det har siden vært ute av bygdefolkets stedsnavnvokabular. En variant av navnet, som ble innført av doktor Brunn for snart hundre år siden, ble til Skivulstad. Dette var navnet på "doktorgården" der Granåssenteret nå ligger, og dette navnet er fortsatt levende for eldre nannestadsokninger.

ENIGHET OM STEDSNAVNER

For nåværende Sandsnesseter

Nannestad sentrum mangler et godt og entydig navn. Før kommunen gir sin uttalelse om hva stedet bør hete ønskes at navnespørsmålet blir diskutert blant bygdas befolkning og at begrunnede forslag blir stilt.

foreslo komiteen navnet Sandsnessætra. Vegen fra Holkeby over Stenseth mot Nordmorkorset ble anbefalt gitt navnet Stensethgutua. Breen gard blir anbefalt å få igjen sitt gamle navn Bræi gard, et navn som fortsatt er i bruk. Det samme gjelder Børkje gard i Moreppen, som offentlig idag heter Bjerke gard. I Holter foreslås navnet Bekkevarvegen for en privat veg.

Riksveg 176 fra Møllerstadkrysset i Moreppen til Nordmorkorset forelås kalt Hærbergvegen, mens samme veg sydover til Gardermoen blir til Vigsteinvegen.

Strekningen fra Åsvegen innover i retning av Bekkestua gis navnet Kjensbekkvegen, og parsellen

fra Riksveg 120 ved Fagerli og østover blir til Eiksgutua. Hveimsgutua lyder nok et forslag i Holter, mens vegen fra Riksveg 120 og vestover ved Holterhallen foreslås kalt Vestlykkja. I Maura forelås en avstikker fra Riksveg 120 døpt til Holmsgutua. Alle disse navnene er også anbefalt av plan- og utviklingsutvalget.

NAVNEFORVIRRING

Foruten stedsnavnet Skefillstad for Nannestad sentrum forelo navnekomiteen at skråvegen fra kjøpmann Kaxrud og opp til Teievegen blir benevnt Skefillstadgutua. For vegen fra Prestegårdssvingen forbi skolene og Granåsgårdene ble det

foreslått Ekervegen. Disse forslagene ble i plan- og utviklingsutvalget vedtatt å utsette navnene på til høsten.

Diskusjonene vil da også sikkert i mellomtiden gå sin gang om hva som er de beste stedsbetegnelser. Ikke minst vil dette gjelde navnet Skefillstad, som for de fleste nannestadsokninger er fullstendig ukjent.

Før saken kommer opp på ny, er politikerne interessert i at bygdefolket diskuterer navnespørsmålet for Nannestad sentrum og at begrunnede forslag blir fremmet.

ROB

Mellom hyllene

Visste du at :

- Det finnes mer enn 60 tidsskrifter i biblioteket. Bortsett fra siste nummer av hvert tidsskrift, lånes de ut enkeltvis.
  - Du kan også låne tidligere årganger av de tidsskriftene som oppbevares.
  - Biblioteket holder noen få aviser. Lokal-avisene Eidsvold Blad og Romerikes Blad finnes i biblioteket i inntil tre måneder. Norsk lysingsblad gjemmes også i tre måneder. Fredagsnummeret har "Offisielt fra Statsråd" og "EØS-bilag".
  - Norske trekningslister oppbevares i ett år. Sjekk de gamle loddene dine!
  - Brønnøysundkatalogene og siste årgang av Kommunekalenderen har vi også.
  - Biblioteket har alltid tilgjengelig siste utgave av Rutebok for Norge.
  - Norsk kulturråds innkjøpsordning av ny norsk skjønnlitteratur er 30 år?
  - Folkebiblioteket mottar ett eksemplar av all ny norsk skjønnlitteratur og noen få oversatte bøker som også omfattes av innkjøpsordningen.
  - Nannestad mottar tre eksemplar av alle barne- og ungdomsbøker. Disse bøkene deles mellom skoleboksamlingene og folkebiblioteket.
- Benytt ditt lokale informasjonscenter!

"Prøv ikke å bli vellykket, prøv heller å bli et verdifullt menneske", sa Albert Einstein.

A.W.

Ja til bomselskapet for Riksveg 35

Akershus fylkeskommune går inn for at Riksveg 35 på strekningen Gualia - Gardermoen bygges, og at finansieringen skal skje ved bompenger og statlige bevilgninger.

Fylket etablerer sammen med Oppland fylkeskommune finansierings- og bompengeselskapet "Hadelandsvegen A/S".

Selskapets formål er å delfinansiere ny vegforbindelse mellom Grua i Lunner kommune og Gardermoen. De utarbeidede vedtekter for selskapet godkjennes, og fylkets andel i selskapet blir 450 000 kroner. Fylket aksepterer videre at den såkalte betingede refusjon blir på 40 millioner kroner, med halvparten på hver av de

to fylkene. Den betingede refusjon skal, dersom betingelsene er tilstede, senest utbetales i perioden 2002 - 2005.

Akershus fylke garanterer for halvparten av et lån som tas opp av "Hadelandsvegen A/S", begrenset oppad til 80 millioner kroner. Garantitiden er maksimalt 23 år fra start av låneopptak. Denne tiden inkluderer en byggeperiode på tre år, en ordinær bompengerperiode på 15 år, samt en forlenget bomperiode på fem år i tilfelle sviktende økonomi. Det er et vilkår for garantien at fylkeskommunen blir sikret førsteprioritert pant i retten til å kreve inn bompenger.

Fylkestingets vedtak var i samsvar med fylkesrådmannens innstilling, og det skjedde mot 25 av tingets 60 stemmer.

ROB

Sanitetsjubileum i ernæringens tegn

Mat i skolen, ernæring og helse sto i sentrum da vår lokale sanitetsforening markerte Norske Kvinners Sanitetsforenings 100-årsjubileum. Kommunehusets store sal var for anledningen var fylt til siste plass.

Ved sin velkomsthilsen gav formannen i Nannestad sanitetsforening, Conny Dal, et historisk tilbakeblikk over såvel moderorganisasjonen som lokalforeningens oppgaver, samt et innblikk i dagens mange gjøremål. Stensgårdkroken Spell- og Danselags juniorgruppe fulgte opp med takfast dans og musikk.

INFORMATIVT

Ingrid Espelid kåserte om emnet mat i skolen på en engasjerende og informativ måte, og hun hadde hele tiden det lyttende publikum i sin hule hånd. Fra hun åpnet med sin hyllest til sanitetskvinnene til beretning om behovet for "nabokjerringer" som bryr seg. Espelid fortalte om skremmende matvaner, illustrert ved at mange ungdomsskoleelever ikke har med seg matpakke i det hele tatt. Hun presiserte som målsetting at det må gis tilbud om god og sunn mat i skolen. Ellers berørte hun skadevirkningene ved dårlig kosthold,

og at solid mat er forebyggende helsearbeid. Likeledes at voksne i matvegen må være forbilder for barna, og at alle skal glede seg til dagens måltider.

FIN MARKERING

Dr med. Gunn-Elin Aa Bjørneboe fra Statens ernæringsråd fulgte opp med emnet kosthold og spisevaner. Hun innledet samtidig til en paneldebatt med Marit Berntsen som leder. Med i panelet ellers var ordfører Hans Fr. Bang, skolesjef Gunnar Bye, helsesøster Britt Saga, rektor Kari Hokstad, foreldrerrepresentant Berit Frogner og lærer Helga Stavdal Thorud.

I en pause var det servering av sunn og god kost, som for en stor del sponset av flere firmaer. Bjarne Sjøvold var kveldens konferansier i en vellykket og informasjonsrik markering av Norske Kvinners Sanitetsforening i den lokale sanitetsforenings kostholdsmøte.

ROB

Ingrid Espelid kåserer om mat i skolen under sanitetsforeningens markering av 100-årsjubileet til Norske Kvinners Sanitetsforening

Husholdningsmaskiner repareres

Servicetekniker Jo-Erik Hansen i sving med å reparere en oppvaskemaskin som har nektet å fungere.

Når det har oppstått et problem med oppvaskemaskiner, vaske-maskiner, kjøleskap, komfyrer, støvsugere, frysenskap og andre av husets maskiner har det ofte vært et problem med reparasjoner. Som regel har det vært nødvendig å tilkalle langveisfærende reparatører, selv om det av og til har dreid seg om mindre reparasjoner.

Men nå har Jo-Erik Hansen ved Nordengen Elektriske tilegnet seg den nødvendige kompetanse for å bringe slikt utstyr tilbake til sin funksjonelle tilstand. Hvilket betyr raskere og forhåpentligvis også rimeligere reparasjon av husholdningens mange elektriske hjelpemidler.

ROB

Trafikksikring bedre enn Riksveg 35?

Den nye Riksveg 35 over Hadelandsåsen vil koste mange penger. Helsejef Ørn Terje Foss mener det er bedre å bruke de 82 millioner kroner som ny Riksveg fra Oppland grense til Slettnoen vil koste til trafikksikkerhets-tiltak. Han mener det vil være mer nyttig med anlegg av gang- og sykkelveger, busslommer og vegbelysning langs bygdas eksisterende veger enn på et vegprosjekt som vil føre til enda mer trafikk gjennom bygda.

Helsejefen forventer at før det går videre med planleggingen av ny Riksveg 35, må det utarbeides en plan for utbygging av gang- og sykkelveger i kommunen. Gjennomføringen av en slik plan må så finansieres før en går videre med planleggingen av Riksveg 35.

ULYKKESVEG?

- Det er risiko for at antallet trafikkuulykker i Nannestad vil øke med bygging av denne hovedvegen, både på selve Riksvegen og på de tilstøtende veger i bygda. Dette gjelder også for strekningen fra Slettnoen til Kneppe, sier helsejefen.

Helseetaten finner ikke å kunne

godta den valgte løsningen med elgsiktsoner før det presenteres en konsekvensutredning som vurderer dette tiltaket opp mot viltgjerd-er. For at dette skal bli en akseptabel løsning forlanger helseetaten at alternativet med fortsatt bruk av dagens Hadelandsveg også skal være med i utredningen. I tillegg til trafikkulykker forutsetter helseetaten at Statens Vegvesen i sin konsekvensutredning også tar med følgene for landbruk, skogbruk, biologisk mangfold og friluftsliv.

PROTESTER

Helseetaten vil vurdere å fremme sak for å pålegge Statens Vegvesen å lage en slik konsekvensutredning, dersom dette ikke blir gjort etter plan- og bygningsloven. Hjemmel for dette vil være kommunehelsetjenesteloven. Helseetaten ber Vegvesenet om uttalelse hvorvidt utredning blir laget. Likeledes vurderer helseetaten å pålegge Vegvesenet støyskjerming av boliger som ved Riksveg 35 utsettes for et støynivå over 50 dBA. Helseetaten varsler også at det vil bli bedt om at det i forbindelse med utbyggingen av Riksveg 35 fra Slettnoen til Kneppe blir bygd gang- og sykkelveger både langs riksvegen og det tilstøtende vegnettet.

ROB

Heimskringla viste hvorledes ting blir til

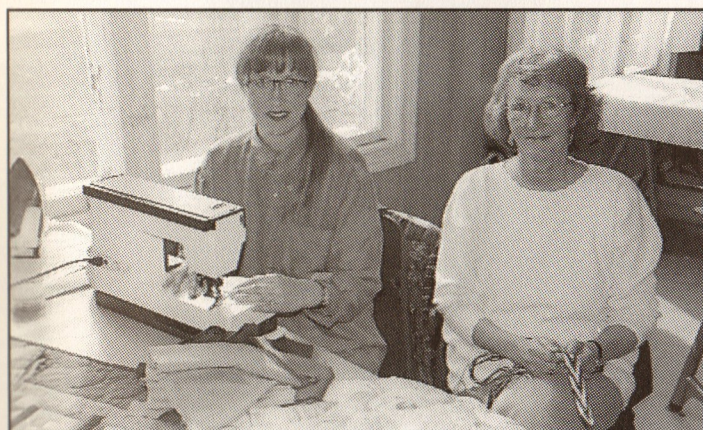

En lørdag i april inviterte Heimskringla og Husflidslaget publikum til å få se hvorledes kunst og brukskunst blir til. Mange møtte frem for å bivåne dette. Og her bringer Bygdespeilet en bildeserie fra denne "verksteddagen":

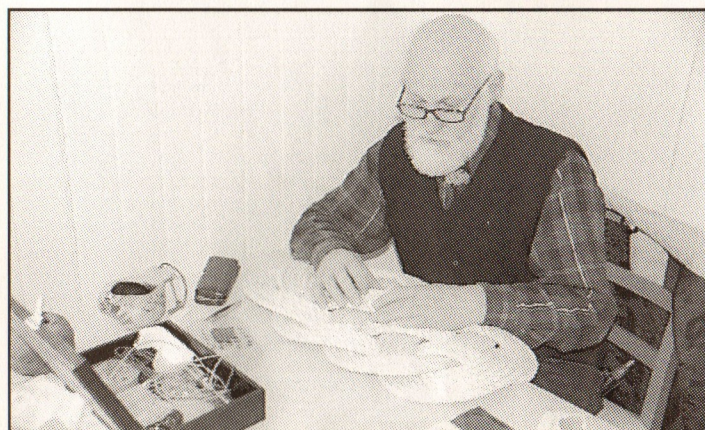
Gerd Harstad i arbeid med sin strikkemaskin.

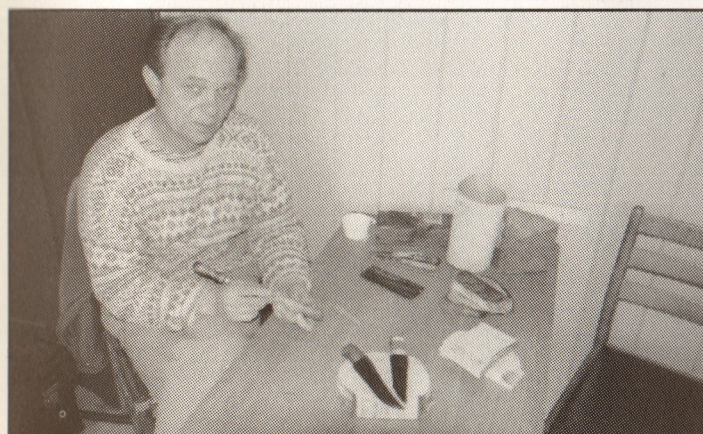
Tredreier Ove-Johnny Nettum i aksjon ved sin dreiebenn.

Anne Solberg viser lappeteknikk og Marit Rødland knytter hosebånd.

Jan Olaf Jensen viser hvorledes tauarbeider formes.

Knivmaker Tor Arne Rustad i aksjon.

Randi Sæther dekorerer rosemønstre på tregjenstander

Torunn Aadna former i toving.

Marita Andersen tegner i pastell.

Adressefelt:

Høytidelig minnestund

Ordfører Hans Fredrik Bang avduker minneplaten over løytnant Arthur D. Engelsrud.

Det ble en høytidelig stund da en minneplate over løytnant Arthur D. Engelsrud ble avduket ved Nannestad kirke. Riktignok mer enn et halvt århundre etter at Engelsrud mistet livet i tysk fangenskap. Men at begivenheten ble markert på frigjøringsdagen 8. mai, bidro til å bringe tankene tilbake til en mørk tid for land og folk.

Det var kommunen og historielaget som sto bak anskaffelsen av denne minneplaten og invitasjonen til minnestunden. Mange var møtt frem til begivenheten, både av Engelsruds familie og andre.

AVDUKING

Etter velkomst av historielagsformann Bosse Tangen og fanfare

på trumpet ved Ottar Wærhaug, holdt Bjarne Holter en minnetale over Engelsrud med både et historisk og personlig tilbakeblikk. Aslaug Engelsrud leste Nordal Griegs "De Beste", og Trygve Wærhaug leste dikt fra egen produksjon.

Det var ordfører Hans Fredrik Bang som etter en kort tale foretok avdukingen av minneplaten. Tor Engelsrud overbrakte familiens takk til kommunen og historielaget for at minnesmerket var kommet på plass, og de fremmøtte for deltakelse. Sogneprest John G. Johnson takket på vegne av kirken.

Med Ottar Wærhaug på trumpet og unison sang av "Gud signe vårt dyre fedreland" ble minnsstunden avsluttet.

ROB

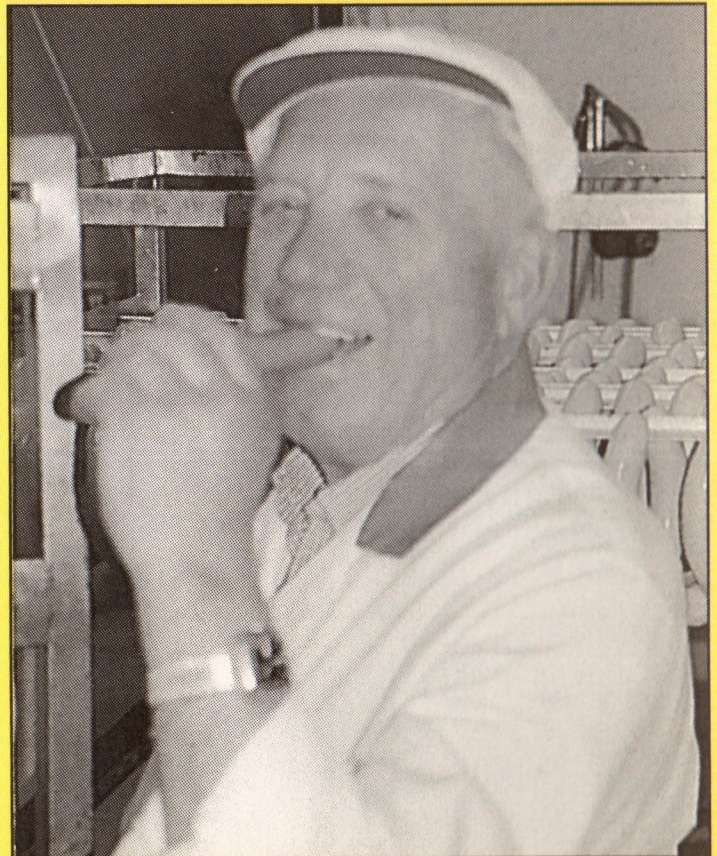
Kommuneplan revideres

Plan- og utviklingsutvalget har vedtatt at det skal opprettes en administrativ arbeidsgruppe til å stå for planprosessen ved revisjon av kommuneplanen. Gruppen består av plan- og økonomisjef, økonomikonsulent, arealplanlegger, miljøvernssjef, kommuneplanlegger og jordbrukssjef.

Det er samtidig vedtatt å nedsette en administrativ referansegruppe bestående av representanter fra kommunens etater. I prosessen inngår også å arrangere møter på grendeneivå, der innbyggerne gis mulighet til å delta underveis i utformingen.

Revisjonen av kommuneplanen i løpet av 1996 vil omfatte program for befolkningsutvikling,

Heder til pølse-makermesteren

Også pølse-makermesteren Gunnar Østli setter pris på egne varer.

Under Kjøttbransjens Norgesmesterskap oppnådde pølse-makermester Gunnar Østli i Maura å bli tildelt to bronsemedaljer for henholdsvis sine wienerpølser og medisterkaker. Utdelingen av disse høyt hengende hederstegn for utmerkede produkter fant sted i Ingeniørens Hus i Oslo.

Samme pølse-makermester har

også tidligere høster stor anerkjennelse og medaljer for sine grillpølser, wienerpølser og sevelat. Men så er da også mesteren i Østli Mini Shop en kar som kan sitt fag med hele 55 år i bransjen! Bedriften i Maura er en familiebedrift med som gir arbeide til fem personer.

ROB

boligprogram og status for virksomhetsområdene. Videre skal det arbeides med kommunedelplan for spredt bebyggelse, samt en risiko- og sårbarhetsanalyse.

Ut over dette vil andre planer kunne igangsettes senere. Dette gjelder blant annet landbruksplan,

miljø- og ressursplan, kulturminneplan, plan for kollektivtrafikk, plan for miljøsoner langs hovedveier, plan for eksisterende og nye gang- og sykkelveier og investeringsplan i forbindelse med skoler, barnehager og kultur.

ROB